

Összeírták a gyapjútámogatásra jogosultakat

A tönkretett hazai ipar fellendítése?

A kibédi Siltexim Kft. gyapjűfőldőző műhelye

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A megyei mezőgazdasági igazgatóságokon a napokban összesítették azoknak a juhtenyésztőknek a listáját, akik a 2017. július 17-én megjelent 500-as számú kormányhatározat értelmében a termelt gyapjú után támogatást igényeltek. A kormányrendelettel az 1989 előtt jól működő iparágat szeretnék fellendíteni.

Vajda György

Előzmények

A rendszerváltás után az országból a nagy mennyiségben előállított nyers gyapjút potomon külföldre (Indiába, Kínába) szállítják, majd az ottani kezelés után sokkal drágábban vásárolja fel a hazai feldolgozóipar. Sok esetben a költségek miatt nem is érte meg ezzel foglalkozni, így a lenyírt szőrt a pásztorok eldobták. A rendelettel 1 lej támogatást nyújtanának kilogrammonként, azonban még mindig nincs megoldva a feldolgozás, és ami

a legfontosabb, a megtisztított „nyers” gyapjú piaca.

1989 előtt Románia élen járt Európában a gyapjűfőldőző iparban, számos jól működő – igaz ugyan, hogy a KGST-piacra – exportáló kötőáru-gyártó vállalattal rendelkezett. A rendszerváltás után azonban a megnyílt szabad piac ez az iparág is elbukott. Elsősorban azért, mert felszámolódtak az mtsz-ek, és az új tulajdonosi viszonyban idő kellett, ameddig

(Folytatás a 4. oldalon)

Három nap a fájdalomról

Mit lehet feltárni, elmondani a fájdalomról a kutató, az orvos, a pszichológus, a szociológus, a lelkes és a művész szemszögéből? Erről szolt a november 3–6. között a marosvásárhelyi Kultúrpalotában tartott konferencia.

5.

Ugyanezt az életutat választanám

A sürgősségi ellátás általános és sajátos gondjairól dr. doc. Verzár Zsófia egyetemi előadótanárral, a PTE Sürgősségi Orvostani Tanszékének vezetőjével beszélgettem, aki a Sürgősségi Betegellátó Osztály munkáját irányítja.

6.

Gyomorcsavarodás nagy testűeknél

Az életveszélyes sürgősségi esetek közé tartozik és azonnali, intenzív ellátást igényel. Nagy testű, mély mellkasú kutyáknál – dog, dobermann, rottweiler, német juhász – gyakori, de előfordulhat kis testű kutyáknál és macskáknál is.

7.

Médeia – a drámatörténet legérdekesebb karaktere

Euripidész majd' 2500 éve írt és még mindig igencsak időszerű drámáját mutatja be soron következő premierjeként a marosvásárhelyi Spectrum Színház.

9.

OPTICA OPTOFARM
 A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilálatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Hol vagy, demokrácia?

Mózes Edith

Miközben forr a hazai politika, két ellenzéki párt bizalmatlansági indítványt készül benyújtani a kormány ellen, emberek százaai tüntetnek hol az adótörvény, hol az igazságügy reformja ellen, miközben a korrupcióellenes ügyészség vezetője bármiféle következmény nélkül sokadikára mutathat fügét a parlamentnek, nem beszélve a világban zajló terrorcselekményekről, nukleáris fenyegetésekről vagy akár természeti katasztrófákról, egyes román politikusoknak és úgynevezett véleményformáló újságíróknak az a legnagyobb gondja, hogy tiltakozzanak március 15. hivatalos ünneppé nyilvánítása ellen. És – a jó alkalmat nem szabad elszalasztani – hevesen támadják az RMDSZ és a magyar pártok vezetőit, nem feledkezve meg Magyarország pocskondiázásáról sem.

Legfrissebb hír ugyanis, hogy a szakbizottságok után hétfőn a szenátus plénuma is elsöprő többséggel utasította el azt az ominózus törvénytervezetet, amely a romániai magyar közösség számára hivatalos ünneppé nyilvánítaná március 15-ét.

Mint köztudott, a tervezet lehetővé tenné a magyarlakta települések és a megyék önkormányzatai és intézményei számára, hogy ünnepeket szervezzenek ezen a napon, és ezek költségét az általuk kezelt költségvetésből fedezzék. A romániai munkáltatók kérésre szabadnapot adhatnának március 15-én magyar alkalmazottaiknak, a magyarság ünneperől pedig különkiadásokban számolna be a román közszolgálati televízió és rádió.

A tervezet legvehemensebb ellenzője korábban és most is a Népi Mozgalom Pártjának szenátora, a korábbi államfő, Traian Basescu

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

16., csütörtök
A Nap kel
7 óra 24 perckor,
lenyugszik
16 óra 48 perckor.
Az év 320. napja,
hátravan 45 nap.

IDŐJÁRÁS

Esős idő
Hőmérséklet:
max. 12°C
min. 4°C

Isten éltesse!

Ma ÖDÖN, holnap **HORTENZIA**, **GERGŐ** napja.
HORTENZIA: római nemzet-ségnév nőiesített formája, a kert szóból származik.
GERGŐ: a Gergely magyar változata, jelentése: ébren ör-ködő.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. november 15.

1 EUR	4,6306
1 USD	3,9108
100 HUF	1,4850
1 g ARANY	161,6412

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Egyháztörténeti előadások

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület marosvásárhelyi fiókszervezete és a marosvásárhelyi történészek Borsos Tamás Egyesülete a magyar tudomány napja alkalmából november 18-án, szombaton 10 órai kezdettel tudományos ülésszakot szervez „Maros megye és Marosvásárhely egyháztörténetéből. Konferencia a reformáció 500. évfordulója alkalmából” címmel. A rendezvényen a megye (és egyúttal Marosvásárhely) történetéhez és egyháztörténetéhez kapcsolódó legújabb kutatásokból lehet tizennégy előadást meghallgatni. A konferencia a nagyközönség számára is nyitott. Helyszín: a Kultúrpalota kisterme. Támogatók: a Maros Megyei Tanács, Novák Csaba Zoltán, az RMDSZ Maros megyei szenátora, a Bernády Alapítvány. Partnerek: a Maros Megyei Múzeum és a Teleki Téka Alapítvány.

Színpad fesztivál Erdőszentgyörgyön

A Bodor Péter Művelődési Egyesület a helyi önkormányzat támogatásával november 16-19. között szervezi meg Erdőszentgyörgyön a XXV. Színpad fesztivált, a Kis-Küküllő menti műkedvelő színjátszó találkozózt. A négynapos rendezvényen nyáradszeredai, csíkfalvi, szászrégeni, nyárádgálfalvi, szovátai, dicsőszentmártoni, mezőkövesdi, celldömölki, szilágyosmölki, krasznai, magyarfenesi műkedvelő színjátszó csoportok lépnek fel az erdőszentgyörgyi művelődési otthon színpadán.

Irodalmi pályázat diákok számára

A Málta Szeretetszolgálat irodalmi pályázatot hirdet iskolások részére, a következő témakörben: Az én adventem (5-6. osztályosok számára), és Miért csillog a karácsonyfa? (7-8. osztályosok számára). A munkákat a szolgálat Marosvásárhely, Berek utca 1. szám alatti címére kell beküldeni január 15-ig. Az eredményhirdetésre január 25-én kerül sor, a nyerteseket díjazza.

Kiállítás és könyvbemutató Maroszentgyörgyön

November 23-án, csütörtökön 18 órától a maroszentgyörgyi plébánia tanácstermében Nagy Miklós Kund művészeti író megnyitja Albert Olga képiállítását és bemutatja Baricz Lajos Útravaló (60 év – 1+60 próza) című kötetét. Közreműködik a Kolping Család énekkara és a Szent György egyházközségi kórus. Műsorvezető Moldovan Bencze Irén.

Könyvbemutató Szovátán

Szovátán a református egyházközség és a Bernády Közművelődési Egylet könyvbemutatót tart november 18-án, szombaton 17 órától az egyház imatermében. Gazda József Magyar Örökség díjas szerző A Golgota útján című kötetét Márton Béla mutatja be, a Vezényelt történelem címűt pedig Mester Zoltán. A szerző a köteteket a helyszínen dedikálja.

Zarándokszálló megáldása

Vasárnap, november 19-én a 10 órakor kezdődő szentmise után a maroszentgyörgyi plébánián megáldják a Bálint Jenő egykori plébánosról elnevezett zarándokszállót, melyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával alakítottak ki.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

A Strabag nyerte a bekötőút munkálatait

Marosvásárhely – Nyárádtó között kezdődhet a munka

Múlt hét elején rég várt hírt tettek közzé az észak-erdélyi autópályáról, miszerint az Országos Környezetvédelmi Ügynökség kibocsátotta az építkezéshez szükséges környezetvédelmi engedélyt, lehetővé téve ezzel 200 kilométer autópályát építési munkálatainak további engedélyeztetését. A környezetvédelmi engedély az észak-erdélyi autópályát Marosugra – Bors (Nagyvárad) közötti szakaszára vonatkozik.

Tegnap, november 15-én újabb jó hírt közölt az Országos Úthálózat-kezelő Társaság (CNAIR), miszerint a Brassó – Marosvásárhely – Kolozsvár – Nagyvárad közötti autópályát Marosvásárhely – Nyárádtó közötti bekötőút 9,2 kilométeres szakaszára (I. szakasz) kihirdették a versenytárgyalás nyertesét.

A jelentkező cégek közül a Strabag korlátolt felelősségű társaságot választották ki, ugyanazt a céget, amely a Nyárádtó–Marosugra közötti 10,1 kilométeres szakaszon is dolgozik. A kivitelezési munkálatok értéke 192.059.217,23 lej hozzáadottérték-adó nélkül. A kivitelezés időtartama 18 hónap, a cégnek elvégzett munkálatra 108 hónap szavatosságot kell vállalnia.

A szerződéskötés az előzetes értesítésekre és az óvásokra vonatkozó törvényes határidők lejártá után történik meg, betartva a 2016. évi 101-es törvény 6. cikkelye 1. bekezdésének a pontját, illetve a 8. cikkely 1. bekezdésének a pontját – tájékoztatott az Országos Úthálózat-kezelő Társaság. (mezey)

Új nemzedék a Művészeti Egyetemen

Fészekrakó gólyák

Fotó: Művészeti Egyetem

A hagyományhoz híven pénteken este a Művészeti Egyetem Stúdió termében mutathattak be a „nagyközönség” előtt az idén bejutott diákok. Habár nyilvános volt az esemény, „idegenek” nem igazán voltak kíváncsiak az első évesek produkcióira, így nagyrészt évfolyamtársak, egyetemisták és természetesen a tanárok láthatták a Kós Anna, Balási András, Kovács Levente, Harsányi Zsolt, B. Fülöp Erzsébet és Gáspár Attila közreműködésével létrejött előadást.

Az egyetem „szellemiségének” megfelelően a diákoknak különböző kihívásoknak, próbatételeknek kellett eleget tenniük, amiben a vállalkozóbb szelleműek ügyességüket, okosságukat bizonyíthatták, és volt amolyan csapatépítő, összekovácsoló feladat is, amit több-kevesebb sikerrel oldottak meg. No de itt nem az eredmény számított, hanem a „nagyérdemű” szórakoztatása. A teatrológusoknak, a média szakos, a koreográfus és a zene-pedagógia, valamint a színművészeti szakos diákoknak egy-egy megadott

témában kellett rövid jelenetet kitalálniuk, ezek témája szintén egy-egy tárgy volt, aminek egy megadott korhoz kellett kötődnie. Kreativitásban, fantáziában és főleg humorban nem volt hiány. Az előadások pörögtek, és jó volt látni, hogy a diákok a felvételi vizsga előtti stressztől felszabadultak, de még az első, jegyre menő megmérettetés előtt miként próbálnak bemutatkozni. A teatrológusok előrevetítették sorsukat, egy színdarab színrevitelét, rendezését, a kulisszák mögött történeteket villantották fel. Dicséretre méltó ad hoc együttest kovácsoltak össze a zenepedagógia szakosok, akik több hangszeren is kiválóan játszanak, és az ének is helyén volt a középkort idéző, de modern ritmusokat is megszólaltató előadásban. Igazi humoreszkbe illő kisfilmmel mutathattak be a médiások, akik egy kicsit a szakmát is kikarikírozták. Az egyetemet „elárasztó” ösemberek mutathattak be, akiket vélhetően az oktatási folyamat során „civilizál” majd a tanintézet. A színművészeti

hallgatók (fotó) az ókori görögök világába kalauzolták el a nézőket, ahol az istenek tózájába bújt színészek különböző karaktereket villantottak meg, mint ahogy a lányok, a műszak is. A színpadon igen színes egyéniségek és karakterek voltak láthatók, akikből talán kitartó munkával Harsányi Zsolt és B. Fülöp Erzsébet Thália hűséges szolgálóit neveli majd ki. A koreográfus szakosok sem adták alább, valódi táncshow-t láthattunk, elbűvölő ritmusszerűvel felvértezett lányokkal, férfiakkal, akik már most megállnák a helyüket bármely táncszínházban.

Túl a gólyabál szórakoztató jellegén, a rendezvény igazolta, hogy jó csapat állt össze és kezdte meg tanulmányait a 2017/2018-as egyetemi évben alapképzésen. Vannak tehetséges fiataljaink, akik ma még csak szerény gólyákként raktak fészket maguknak az oktatási intézményben, de kitartó munkával, szakmai alázattal, tehetségük kamatoztatásával néhány év múlva már messze szárnyalhatnak a maguk szakterületén. (vajda)

Újra felütötte a fejét a kanyaró

Novemberben megugrott az új kanyarós fertőzések száma megyénkben. Míg október 9–15-e között 234 volt az idei évben kanyaróban megbetegedettek száma, október 30. – november 5. között számuk 256-ra, tehát 22 új esettel nőtt. Az elmúlt héten újabb három eset nyomán a szám 259-re változott. A kanyarót a korábbi gócpontokban Dános, Fehéregyháza és Héjjasfalva hátrányos

helyzetű közösségben diagnosztizálták. Kérdésünkre Stelian Caraghiaur, a közegészségügyi igazgatóság szóvivője elmondta, hogy van elegendő oltóanyag, a családorvosoknál 2.600, az igazgatóságon 3.000 adag. Ez nem kellene akadályt jelentsen a gyermekközösségek átoltásában, ha a szülők nagyobb gondot fordítanának erre.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
KARÁCSONYI ZSIGMOND
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

MCV-jelentés

Románia csak részben ültette gyakorlatba az ajánlásokat

Közzétette szerdán az Európai Bizottság (EB) az Együttműködési és Ellenőrzési Mechanizmus (MCV) keretében Romániáról készített legújabb jelentést.

A hazai igazságszolgáltatás reformját az ország 2007-es csatlakozása óta figyelemmel kíséző EB jelentése szerint Románia csak részben ültette gyakorlatba azokat az ajánlásokat, amelyek a legutóbbi, ez év januárjában ismertett jelentésben szerepeltek.

„Bizonyos területeken észlelhető haladás, ám még rengeteg a tennivaló. Románia néhány ajánlásunkat gyakorlatba ültette, mások esetében azonban nem történt megfelelő előrelépés. Bízom benne, hogy a román kormány továbbviszi a reformokat, nem történik visszaféjlődés, és folytatni tudjuk az együttműködést annak érdekében, hogy még a most hivatalban lévő bizottság mandátuma alatt lezárjuk az MCV-t” – nyilatkozta Frans Timmermans, az Európai Bizottság első alelnöke.

Az EB legutóbbi, idén januári jelentése számba vette a Románia által az elmúlt tíz évben megvalósított haladást, és 12 pontot jelölt meg, amelyek teljesítésével lezárulhat az MCV.

A szerdán közzétett jelentés szerint történt előrelépés, elsősorban a közbeszerzéseknél felmerülő érdekellentétek kiszűrését célzó rendszer (PREVENT) bevezetésével kapcsolatban, amelyet kielégítően gyakorlatba ültettek. A bizottság ugyanakkor megállapította, hogy az igazságügy reformja 2017-ben stagnált, és ez hátráltatta az ajánlások alkalmazását, sőt, olyan területeken merülnek fel ismét problémák, amelyeket a januári jelentés lezártnak tekintett.

„A bizottság kitart amellett, hogy az állami intézmények közötti lojális együttműködéssel, a múltbeli megvalósításokra alapozó politikai irányultsággal és az igazságszolgáltatás függetlenségének tiszteletben tartásával Romániának a közeljövőben sikerülni fog eleget tenni az MCV keretében megfogalmazott minden követelménynek” – áll a jelentésben, amely szerint a bizottság legközelebb 2018 végén tesz közzé hasonló véleményezést.

Klaus Johannis: A jelentés komoly vészjelzés

Klaus Johannis államfő szerint az MCV-jelentés komoly vészjelzés, amelyet figyelembe kell vennie a kormánynak.

„Ha a kormány és a parlament az eddigiekhez hasonló

irányban folytatja az igazságügyi törvények módosítását, akkor Románia visszalépést könyvelhet el a korrupcióellenes harc és az igazságügyi reformfolyamat tekintetében” – mondta az államfő.

Johannis hangsúlyozta: míg a 2017 januári jelentés a tavalyi jelentős haladásról adott számot, a szerdai dokumentum szerint az év elején megfogalmazott 12 ajánlás közül csupán egyet ültettek elfogadhatóan gyakorlatba, és csak másik három esetében történt valós haladás. Az államfő kifejtette, hogy az Európai Bizottság a reformfolyamat lelassulására figyelmeztet, és fennáll annak a veszélye, hogy olyan témák kerüljenek szóba ismét, amelyeket 2017 elején lezártnak tekintettek.

Az államfő felhívta a figyelmet, hogy néhány politikus, aki nem érti meg, hogy nem a saját vagy egy kisebb csoport, hanem a köz érdekében kell dolgoznia, veszélybe sodorja az ország által az elmúlt tíz évben a korrupcióellenes harc és az igazságszolgáltatás reformja terén elért eredményeket. Kijelentette: minden rendelkezésére álló alkotmányos eszközt felhasznál arra, hogy biztosítsa az igazságszolgáltatás függetlenségét.

Toader még az EB jelenlegi mandátuma alatt lezárulhat a kontrollmechanizmus

Az Európai Bizottság által szerdán ismertett jelentésnek az a következtetése, hogy még az EB jelenlegi mandátuma alatt, azaz 2018 folyamán lezárulhat az Ellenőrzési és Együttműködési Mechanizmus, amelyet az igazságügyi reformfolyamat megfigyelésére hoztak létre – nyilatkozta Tudorel Toader igazságügyi miniszter.

„A jelentés következtetése pozitív, mégpedig az, hogy Románia képes lesz az MCV követelményeinek eleget tenni az Európai Bizottság jelenlegi mandátuma alatt. A jelentés kiemeli a 2017 januárja óta elért haladást, amely megalapozza a következtetést, miszerint az ország a közeljövőben képes lesz az MCV összes követelményének eleget tenni, és így 2018 folyamán megszüntethetik az ellenőrzést. Éppen ezt vállaltuk, hogy 2019 elejéig, amikor Románia átveszi a tanács soros elnökségét, lezárul az MCV” – nyilatkozta sajtóértekezletén Toader.

Véleménye szerint az elért eredmények lehetővé teszik ezen célkitűzés megvalósítását. (Agerpres)

Nemzetaggasztó

Kering az interneten egy dr. Doru Pop kolozsvári egyetemi előadójának nevéhez köthető szöveg, amely azt igyekszik bizonyítani, hogy Romániát nem lehet újraindítani, újra mozgásba hozni, akár egy számítógépet, lezárni és újra bekapcsolni (visszaállítani, „resetálni”), ugyanis a sokféle és sokrétű kivándorlások következtében az ország legjobbjai elmentek, végleg hátat fordítottak Romániának, akik pedig itt maradtak, azok szellemi értéke és cselekvési kapacitása, hatékonysága – a legjobb indulat mellett is – csupán a rétes, alacsony hatásfokú, folytonosan romló. Mindezek Doru Pop tanár úr szavai, két-szövegesített következtetései.

Hozzáteszi: kimerült Románia demográfiai, újranevesedési forrásvidéke, hazája felélte tartalékait végzetesen és végérvényesen. Állítja, ha azt hiszi még valaki, hogy a helyzet javulhat, Románia „újraindítható”, újítható, az a cselekvő-gondolkodó elit, amely a vezetésre alkalmas, az csupán azt jelzi, hogy az itt élők csodavárók lettek, a semmiből akarnak valamit teremteni.

A sötét és pesszimista kép első látásra valóságosnak tűnik. A demográfiai válság az elitek szintjén, elsősorban a politikai szintjén, úgy tűnik, mintha teljesen igaz lenne. Holott a társadalom útkeresése hosszú és fájdalmas, fájdalmasabb, mint amire 1989 decemberében vagy korábban, mondjuk 1945-ben számítottak, számítottunk. A krízishelyzetekre mindig sokkal érzékenyebben és sokkal drámaibban reagál az értelmiség egy része, amely felelősséget érez nemzete, népe sorsáért. Saját szerepét eltúlozza jajjong.

Ezek persze közközben forgó megállapítások. Doru Pop kimondva-kimondatlanul a két világháború Nagy-Romániáját tekinti az ideális állapotnak, összehasonlítási alapnak. (Miként a magyar közhiedelem Nagy-Magyarországot, a Szent István-ít, Ferenc Jóskaival megkoronázva, első világháború nélkül hiszik a földre szállt – egyre távolodó – mennyországnak.) Ahhoz az 1919–1940 közötti Romániához képest a különböző diktatúrák módszeresen vagy rendszertelenül csonkították, kiüldözték, irtották a kreatív, szabadságszerető elméket különböző emberellenes ideológiák (fasizmus, szocializmus, kommunizmus, nemzeti kommunizmus) mentén. Romániának sikerült 60-80 év alatt megszabadulnia két tehetséges etnikumtól, amelyeket kilökdöstek, kivándorlásra kényszerítettek, amelyeket nehéz nyugatnémet márkáért/dollárért eladtak. 1990 után az ország ipara lenullázódott, és legalább hárommillió ember dolgozik külföldön, akik előbb vagy utóbb nem a hazatérést, hanem a kinti letelepedést fog-

ják választani számtalan előnyéért és a kényelemért. Elszívárognak az orvosok, mérnökök, egyetemi tanárok, tanárok, kutatók, magasan képzett szellemi munkások, gondolkodók, feltalálók, és helyükbe csupán szurrogátumok, rosszul képzett pótlékok, feldozatok, hamis helyettesítők, ha nem tártongó, betömhetetlen lyukak maradnak.

Nem én mondom, D. P. állítja. Mint jeleztem: első látásra mehökkentően valóságosnak tűnik az elemzés. De egyfelől maga D. P. cáfolja saját jelenlétével, amennyiben továbbra is Kolozsvárott

képes a nemzetfélő gondolatokat Facebookra vetni. Meg aztán minden értelmiségi (státusa szerint) ismer saját szakmai környezetében kiválóságokat, megbízhatóan szolid műveltséggel rendelkező szellemi munkásokat, találkozik olyan fiatal emberekkel, akik az egyetemi képzés ellenére vagy éppen annak köszönhetően ígéretesek, a maguk helyén nagyobb teljesítményekre képesek, írnak, publikálnak, feltalálnak, doktorálnak, kutatnak, és még mindig itt vannak, vagy hosszabb tanulmányút végeztével úgy döntenek, hogy hazatérnek.

Sejtem, hol rejlik a tragikus szemlélet gyökere, hol van a sötét általánosítás eredője: a román értelmiség most szembeült azzal a demográfiai, migrációs jelenséggel, amivel a svédeknek és íreknél már a 19. vagy a 20. század elején, a németeknek a hitlerizmus alatt, vagy a magyaroknak 1944-45-ben, 1956-1957-ben számolniuk kellett: az emberi (szellemi) erőforrás tömeges kiáramlásával. Amazok túlélték, kiheverték, több-kevesebb sikerrel és stratégiával „újraindítták a számítógépet”. Ámbár Magyarország esetében, akárcsak itt, újabb exodus sodrában állunk.

Ami az egész elmélet ismertetésére és kommentálásra készített, az roppant egyszerű. Kolozsváron él a nevezett egyetemi előadó, a Babeş-Bolyai TE-en tanít, folyton románokról beszél, hiszen az az ő népe, de még Kolozsvárott („a magyarság szellemi fővárosában”) is élnek valóságos magyar hús-vér emberek, értelmiségiek, kutatók, tanártársak, közemberek, bolti kiszolgálók és halk szavú hivatalnokok, folyvást magyar kulturális és építészeti örökség emlékei között ügyintéző és aggódik, vajon miért nem kapott helyet az ország demográfiai helyzetelemzésében egy árva szót sem a magyarság? Avagy tényleg erről is írt valami lényegeset/lényegtelen semmiséget, udvarias távolságtartó szöveget, de az általam ismert információs keringési kört elkerülte, megkímélte? Vagy tényleg ennyire nem számítunk cluj-napocai szemszögből sem?

Ország – világ

„Az idei második költségvetés-kiigazítás pozitív”

Az idei második költségvetés-kiigazítás pozitív, és illeszkedik a 2,96%-os költségvetési hiánycélhoz, nyilatkozta a tegnapi kormányülés kezdetén Ionuț Mișa pénzügyminiszter. „Ez a második kiigazítás, és szintén pozitív. Minden minisztériummal tárgyalunk a kiigazítás előtt, és szem előtt tartottuk, hogy a költségvetési hiány maradjon meg a bruttó hazai termék 2,96%-os szintjén. A gazdasági növekedés 6,1 százalékos az előrevetített 5,6%-hoz képest. Ugyanakkor a bruttó hazai termék (GDP) összege 837,2 milliárd lejről 842,5 milliárd lejre nőtt” – mondta a pénzügyminiszter. (Agerpres)

Ferenc pápa romániai látogatásának megszervezéséről egyeztetett Meleşcanu

Teodor Meleşcanu külügyminiszter kedden találkozott Paul Richard Gallagherrel, a Szentszék külügyminiszterével, és egyeztettek Ferenc pápa romániai látogatása megszervezésének lehetőségéről is. A találkozáson Meleşcanu kiemelte, mekkora potenciál rejlik az oktatási és kulturális együttműködés mélyítésében, a katolikus és az ortodox egyház kapcsolatának megerősítésében. A román diplomácia vezetője azt mondta, nagyon hálás a katolikus egyháznak, amiért számos román vallási közösséget befogadott Nyugat-Európában, legyen szó ortodoxokról vagy katolikusokról. Szó esett az európai kontinens pillanatnyi kihívásairól, és ismételten bebizonyosodott, hogy Románia és a Szentszék hasonlóan vélekedik Európa jövőjéről, a migrációról, a keleti szomszédságról. (Mediafax)

A bürokrácia ellen tüntettek a házi orvosok

Több száz házi orvos tüntetett szerdán a kormány épülete előtt az egészségügyi rendszerben uralkodó bürokrácia ellen. Az orvosok a szakma tisztaságáért és az erős alapellátásért vonultak fel. „A rendszerben uralkodó bürokrácia megszüntetéséért, az informatikai rendszerek helyes működéséért, illetve az orvosi ellátás elé komoly akadályokat gördítő protokollok eltörléséért tüntetnek. A bürokrácia nagyon sok időnket elveszi, elhanyagoljuk az orvosi tevékenységet és a betegségmegelőzéssel kapcsolatos teendőket. Azt szeretnénk, ha az egészségügyre fordított alapok 10 százalékát a házi orvosi ellátásba irányítanák. Nagyon sok aktával kell megbirkóznunk, emiatt képtelenek vagyunk megfelelően végezni a dolgunkat” – jelentették ki. A tüntetést szervező Házi orvosok Országos Társaságának képviselői a demonstráció ideje alatt találkoztak Mihai Tudose miniszterelnökkel és Florian Bodog egészségügyi miniszterrel. (Mediafax)

Hol vagy, demokrácia?

(Folytatás az 1. oldalról)

volt, aki szerint az RMDSZ egyetlen célja ezzel a tervzettel „a románok megalázása”, mert a magyarság „három nemzeti ünnepe” közül éppen március 15-ét akarja „megünnepelteni Romániával”, amely szerinte a pesti forradalom 12. pontját, Magyarország és Erdély unióját és az erdélyi-érchegységi román-magyar véres összecsapásokat idézi. Mindeközben észre sem veszi, hogy a demokrácia szabályai mellett önmagának is ellentmond, ugyanis államelnökként az ünnep alkalmával minden évben köszöntötte a magyarokat.

És természetesen, ahogy az ilyen viták során három évtizede tapasztalhatjuk, bármiféle, a magyar politikusok részéről jövő észérv vagy magyarázat, miszerint sem az 1848-as forradalom, sem a törvénytervezet nem a románság ellen irányul, falra hányt borsónak bizonyult.

Meglehet, mindez csak a politikai kirakatcsatározások része a volt elnök részéről, aki így próbál politikai tőkét kovácsolni magának és pártjának a következő választásokra.

Ellenben van egy kereskedelmi tévé, amelynek egyik műsorvezetője – aki rossz nyelvek szerint utcai mobiltelefon-árusból avanszált politikai kommentátorra – stábjával estéről estére uszít, teljes mellbedobással szítja a feszültséget a románok és a magyarok között. Csak remélni merjük, hogy kevés sikerrel.

Egy ilyen országban, ilyen politikai kultúrával, jogbiztosítással az igazi demokráciának még halovány mása sem vagyunk.

A tönkretett hazai ipar fellendítése?

(Folytatás az 1. oldalról)

kialakultak nagyobb juhtenyésztő magánközponatok. Számos, főleg hegyvidéki községben a fakitermelésen és feldolgozáson kívül gyakorlatilag ez jelentette az egyetlen megélhetési lehetőséget. Az ipar bukásának okai között azonban azt is említik, hogy igen költségese vált a tisztítás, a hajdani mosodák már nem feleltek meg a környezetvédelmi követelményeknek. A hazai feldolgozóiparban is inkább behozott anyaggal dolgoznak, ugyanis a külföldi gyapjú sokkal tisztább – a hazainál több mint 60%-os a veszteség –, ugyanakkor például a Törökországból származó nyersanyag 20%-kal olcsóbb, mint a hazai. A másik ok, hogy a kötöttáru- és a készruhaipart elárasztották a különböző műszálak, amelyek előállításuk olcsóbb és nem igényhez (ciklushoz) kötött. A világpiacon 1838 óta Ausztrália uralja, ide összpontosul a világ termelésének mintegy 30%-a. Jelenleg több mint 55 államba exportálnak, évente több mint 120 millió juhot nyírnak meg, több mint 500 millió kg vastag gyapjú onnan származik. A legnagyobb felvásárló Kína. A kimutatások szerint azonban a 2002/2003-as szárazság miatt folyamatosan csökken az ausztráliai gyapjútermelés, ami lehet, hogy kedvezően hat az európai országok termelésére, köztük a románaira is.

A szóban forgó kormányrendelet kidolgozását a dél-romániai juhtenyésztők szorgalmazták. Dolj megyében közel félmillió juhot tenyésztnek, az APIA-támogatásoknak köszönhetően 2014-től évente mintegy 10.000 fővel nőtt a megyei állatállomány. Hasonló mértékben nőtt a többi megye állatállománya. Jelentősebb jövedelem a tej és a tejtermékek értékesítéséből, tavasszal pedig a bárányok eladásából származik. Az igen hasznos gyapjút – mivel a hazai ipar nem működik – eldobták. Ezért is javasolták a szaktárcának, hogy dolgozzon ki valamilyen szabályt a hazai gyapjú értékesítésére.

Jó a szándék

A Sorin Grindeanu vezette kormány rendelete szerint az Európai Unióval kötött mezőgazdasági támogatási keretegyezmény alapján a 2017–2020-as pénzügyi időszakban leg több 15.000 eurónak megfelelő lej értékben de minimis (csekély összegű) támogatásban részesíthetik a gazdákat. A pályázatkezelő a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium a megyei igazgatóságokon keresztül, a lebonyolítási időszak az adott év július elsejétől a következő év azonos dátumáig tart. A kiírás szerint olyan juhtenyésztő magánszemélyek pályázhatnak, akik a 154/2014-es törvény alapján kibocsátott engedéllyel, valamint azon magán- és/vagy jogi szemé-

lyek, egyéni és családi vállalkozók, akik a 44/2008-as kormányrendelet alapján működési engedéllyel rendelkeznek. A tenyésztőknek 1 lej támogatást ajánlanak egy kg gyapjúért, illetve gyapjúmosók létesítésére leg több 15.000 eurónak megfelelő lejre pályázhatnak, amelyet három pénzügyi évre vehetnek fel. A pénzt évi egy alkalommal utalják át a gazdáknak. A szaktárca erre a célra 36.000 lejt különített el a mezőgazdasági minisztérium költségvetéséből. A kormány-rendelet szerint 10 évig nyújtanak ezt a támogatást a gazdáknak.

A pályázathoz a formanyomtatványok kitöltése mellett többek között a tenyésztőnek vagy a gyapjufeldolgozó üzemet létesítőnek rendelkeznie kell hivatalos céggel, igazolniuk kell az állatlétszámot és fel kell értékelniük a termelő gyapjú mennyiségét. A dossziékat pedig a mezőgazdasági igazgatóságok ellenőrzik, kezelik és hagyják jóvá a támogatást.

A valóság

A juhtenyésztők jó néven vették a kormányhatározat életbe léptetését, azonban keveslik a megelőlegezett kilogrammonkénti 1 lejes támogatást. „Ez több mint semmi” – üzenték a szakmai szervezetek a kormánynak. Mindemellett, hogy a feltételek között szerepel az, hogy az állatállománynak szerepelnie kell a farmregiszterben, igazolni

kell azt is, hogy a támogatandó mennyiséget leszerződte valamely feldolgozóegységgel. Egy juhról kb. 2 kg gyapjút nyernek, a nyírás állapotként 4-5 lejbe kerül. Ha a gazda az államtól két lejt kap a mennyiségért, gyakorlatilag nem nyer semmit, mert ha van felvásárló, akkor is csak 0,70–1 lejt tudja értékesíteni a nyers gyapjút. Ezért kérdéses, hogy a támogatás mellett sikerül-e a hazai gyapjú felvásárlóipacát kiépíteni.

Mindezek ellenére a program iránt nagy az érdeklődés. A Maros Megyei Mezőgazdasági Igazgatóságon a nyilvántartott 1560 juhtenyésztő közül 1471-en, azaz a haszonélvezők 94%-a állított össze és nyújtott be támogatásért dossziét. A 2016-os termelés alapján 1085 tonna gyapjúra kértek támogatást 2017-re. Ugyancsak az említett kormányrendelet által szabályozott program keretén belül az igazgatóság előirányozta öt gyapjúbegyűjtő központ létesítését a megyében: Nyáradremetén, Görgényhodákon, Dánoson, Dédán és Alsóköhéren. Továbbá szeretnék támogatni öt helységben ún. mintaesztena megépítését, ahol az Európai Unió követelményeinek megfelelően tenyésztnek a juhokat, és ugyanazon a helyen tejbegyűjtő, feldolgozó és gyapjútisztító egység is működne. Ezek a mintagazdaságok Hodákhoz, Gödemesterházához, Ratosnyához, Erdőlibánfalvához és Marosoroszfaluhoz tartozó legelőn lennének.

Gyapjútisztítók létesítésére is jelentkeztek gazdák, olyan juhtenyésztők, akiknek eddig is több száz állat tartozott az állományukba. Ilyen Alsóköhéren Pop Eremia, a marosludasi Urcan Florin, a segedi Mureșan Gabriel és az apoldi Mărginean Valentin, akik jeleztek szándékukat, hogy a program szerint, amennyiben az állam megadná a beruházáshoz szükséges 50%-os anyagi támogatást, felépítenék a tisztítókat.

Ileana Gușatu mérnök, a Maros Megyei Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Igazgatóság ügyvezető igazgatója lapunknak elmondta, hogy kiváló a kezdeményezés, azonban a kormány ezzel egy kicsit „a szekeret a ló elé fogta”, mert ha nem biztosítják a gyapjú felvásárlópiacát, hosszú távon nem fog működni a program. Ugyanis a tisztítóegységek mellett megfelelő raktárhelyiségeket is kell majd léte-

síteni, s ha ezeket nem üresítik ki, gyakorlatilag készletlen marad a mennyiség, és emiatt sem lehet majd többet feldolgozni. Tudomása szerint jelenleg a közeli megyékben csupán egy beszercei és egy szepeni tisztító adja el a gyapjút a törököknek, különként 0,20–0,30 lejt, ami jóval kevesebb, mint az előállítási költség. Mivel nem, vagy csak nagyon kevesen foglalkoznak nálunk feldolgozással, a program által ösztönzött – előállított – mennyiséget csak külföldön, a távol-keleti országokban lehet értékesíteni. Az a kérdés, hogy ki fedezi majd a szállítási költségeket? A szakember szerint ennek a programnak csak akkor van értelme, ha a mezőgazdasági minisztérium összefog a külügyminisztériummal, és külföldi felvásárlópiacot keresnek konkrét szerződési lehetőségekkel.

A feldolgozóegység létesítése és működtetése sem olyan egyszerű, mint az a minisztériumból látszik – állapítottuk meg, miután ennek hátteréről Szilveszter Lászlóval, a kibédi Siltexim Kft. tulajdonosával beszélgettünk. A Szilveszter család hagyományosan több évtizede foglalkozik gyapjufeldolgozással. A tulajdonos elmondta, valóban jó a kormány kezdeményezése, és sok juhsgazdának segíthet, azonban egy gyapjúmosoda létesítése és üzemeltetése igen körülményes és költséges. Azért mentek tönkre 1989 után az ilyen egységek, mert nem feleltek meg az új követelményeknek. Egyrészt nagyon sok villamos energiát fogyasztottak, másrészt pedig nem tudták betartani a környezetvédelmi feltételeket. (Sz.m.: annak idején mi is beszámoltunk arról, hogy több esetben környezeti katasztrófát okoztak a gyapjúmosókból származó szennyvízzel.) A szükséges vegyszerek is elég drágák. Így óriási energiát és költségbefektetést igényelnek ezek az egységek, számukra jelenleg nem éri meg ezzel foglalkozni, mert sokkal jobb minőségű nyers gyapjút vásárolhatnak külföldről.

A program 2018 tavaszától folytatódik, várhatóan akkor folyósítják majd a támogatást a juhtenyésztőknek és bírálják el a mosodát, illetve a kiszemelt mintafarmok létesítéséhez szükséges pénzt az érdekelteknek. Továbbá megválaszolatlan kérdés marad az, hogy kinek és milyen áron értékesítik a feldolgozott romániai gyapjút, mert ettől függ a hazai ipar valós fellendítése.

Fotó: Vajda György

Románia megújítja fenntartható fejlődési stratégiáját

Románia márciusig megújítja, és az ENSZ globális célkitűzéseihez igazítja az ország fenntartható fejlődési stratégiáját, amelyet még 2008-ban az RMDSZ környezetvédelmi miniszterei dolgoztak ki – közölte az MTI-vel Borbély László államtanácsos, a kormány fenntartható fejlődési főosztályának vezetője.

A témáról szóló közvitát kedden, a kormány székházában tartott konferenciával nyitotta meg Paul Stănescu miniszterelnök-helyettes, aki partnerséget kért a tanácskozással meghívott kutatóintézetektől, egyetemektől, a civil társadalom és üzleti szféra, valamint a törvényhozás képviselőitől, rámutatva: a fenntartható fejlődés az ország legfontosabb eszköze a tartós gazdasági növekedés megalapozásában.

A rendezvény házigazdája, Borbély László elmondta: szeretné elérni, hogy a 2019-es első félévi román uniós elnökség egyik priori-

tása legyen a fenntartható fejlődés.

„Az Európai Uniónak jövő év végéig kell programadó dokumentumot elfogadnia az Agenda 2030-cal kapcsolatban. Megné tehát Románia szerepe ilyen szempontból 2019 elején, hiszen az unió jelentést kell bemutasson 2019 júliusában a magas szintű politikai fórumon New Yorkban, amikor az első felmérés lesz, négy évvel az Agenda 2030 jóváhagyása után” – magyarázta az államtanácsos.

Az RMDSZ volt parlamenti képviselője, korábbi környezetvédelmi miniszter elmondta: az általa vezetett főosztály létrehozásával Romániában megkezdődött az intézményi háttér kialakítása az ENSZ 2015-ben elfogadott fenntartható fejlődési stratégiája – az Agenda 2030 – gyakorlatba ültetése, a szakpolitikák összehangolása érdekében. A főosztály által kezdeményezett társadalmi vita a következő nemzedékek iránti felelősség tudatosítását is szolgálja, eredményeképpen pedig jogszabályba – törvénybe, vagy

kormányhatározatba – foglalják Románia megújított fenntartható fejlődési stratégiáját.

Borbély László közölte: a közbizottság regionális szintű találkozókat is szerveznek. Novemberben Temesváron (Nyugati Fejlesztési Régió) és Csíkszeredában (Központi Fejlesztési Régió), decemberben pedig Jászvásáron (Északkeleti Fejlesztési Régió) rendeznek fórumot az adott térségben tevékenykedő közintézmények, önkormányzatok, civil szervezetek, az akadémiai és a vállalkozói szféra számára.

Az ENSZ 193 tagországának képviselői 2015 augusztusában egyeztek meg arról a fenntartható fejlődési akciótervről, amelynek célja a mélyszegénység felszámolása, az egészségügyi ellátás, az oktatás és a nők helyzetének javítása, valamint a klímaváltozás elleni harc. A program megvalósítása önkéntes, és minden állam maga dönt a célok elérése érdekében alkalmazandó intézkedésekről. (MTI)

Sztrájkkal fenyegetőznek az APIA alkalmazottai

November 14-én, kedden 14 órától a Mezőgazdasági Intervenciók és Kifizetési Ügynökség (APIA) országos szakszervezetének vezetői, Petre Daea mezőgazdasági miniszter és Adrian Pinte, az APIA országos ügynöksége vezetőjének társaságában tárgyalásokat folytattak a minisztériumban a fizetések jövő évi alakulásáról, ugyanis az a hír terjedt el, hogy az új pénzügyi törvény életbe lépésével jövőtől drasztikusan csökken az ügynökség alkalmazottainak javadalmazása. A szakszervezet képviselői azt kérték, hogy ne vezessék be az erre irányuló intézkedést.

Bár alig egy napja értesültek az APIA-sok a fizetéscsökkentésről, a 3800 alkalmazott közül máris több mint 1000-en aláírták a tiltakozó megmozdulás kezdeményezéséhez szükséges jegyzéket. Az elégedetlenséget az váltotta ki, hogy az ügynökség egy közzétett sajtóközleményében az új pénzügyi törvénynek megfelelően – kiszámolta, hogy az ígéretek ellenére minimálisan nő az átlagfizetés, mi több, 2018. januártól az elemzett 23 borsosban dolgozók – a megyei fiókvezetőtől a kezdő alkalmazottig – bruttó bére nagyobb lesz ugyan, de

jóval kevesebbet kapnak kézhez, mint az előző évben. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a fizetések 76 és 164 lej közötti összeggel nőnek, de a jövedelemadó után sokkal kevesebb marad az alkalmazottnak.

Petre Daea szaktárcavezető a találkozó után azt nyilatkozta, hogy nem tud újat mondani a témával kapcsolatban, a szakszervezetek pedig „üljenek nyugodtan, és dolgozzanak”. A miniszter funkcióba lépésének első intézkedései között volt az APIA által kifizetett támogatások határidejének betartatása. Sikerült is a határidő-elcsúszásokat helyreigazítani. Több megyében, ahol korábban kétek a törlesztésekkel, máshonnan „delegált” munkatársakkal gyorsították fel a dossziék kezelését. December elsejétől időszerűek az állattenyésztőknek szánt támogatások, s ha nem jön közbe a sztrájk, ezt is sikerül idejében folyósítani. Arról egyelőre nem nyilatkozott a miniszter, hogy miként alakul a javadalmazási besorolás.

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy november 16-án, ma 9 és 12 óra között az APIA-alkalmazottak figyelemztető sztrájkot tartanak. (v. gy.)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Három nap a fájdalomról

A tudomány, a vallás és a művészet szemszögéből

„Igen: élni, míg élünk./ Igen: ez a szabály.

De mit csináljunk az életünkkel./ Ha fáj?” (Ady Endre)

Mit lehet feltárni, elmondani a fájdalomról a kutató, az orvos, a pszichológus, a szociológus, a lelkész és a művész szemszögéből? Erről szólt a november 3–6. között a marosvásárhelyi Kultúrpalotában tartott konferencia. Szervezője az orvosokból álló Szent Balázs Alapítvány, amely két évente olyan hiányterületeket kíván lefedni, amelyekről külön-külön más rendezvényeken nem esik szó. Partnerei voltak a teremtő biztositó megyei tanács, a Studium Prospero Alapítvány és a MOGYE.

Bodolai Gyöngyi

A többdimenziós panasz

„A fájdalom jel, egy kóros fizikai vagy lelki állapot jele, ebből kiindulva lehet felállítani a diagnózist, felderíteni az okot. Ha felszínesen közelítünk a kérdéshez, hajlandók vagyunk elbagatellizálni, különösen akkor, ha a mások fájdalmáról van szó, és végül nem jutunk el a célba. Ezért gondoltuk, hogy ez a nagyon szubjektív, de többdimenziós panasz megéri, hogy több tudomány, szakterület felől közelítsük meg” – hangzott el a szervezőbizottságot vezető dr. Szabó Mónika belgyógyász-diabetológus, egyetemi adjunktus bevezető szövegében, aki Adynak a mottóként kiemelt sorait idézte.

Ft. Szénégető István plébános, családpszichológus lelkész közös imára kérte a konferencia közönségét, majd Pásztor Márk, a színművészeti egyetem hallgatója Karinthy Frigyes Dal a keresztcsontról című versét szavalta el.

Három magas szintű szakmai előadás során tekinthettek be a téma mélységeibe a szakemberek, a konferencián szép számban jelen levő orvostanhallgatók, rezidens orvosok. Prof. dr. Egyed Imre morfológus az agyvérzést szenvedett agy „horrorisztikus” képével hívta fel a leendő orvosok figyelmét arra, hogy kép formájában gondoljanak a fájdalomra, mert akkor elegendő komolysággal foghatnak hozzá az okok felderítéséhez. Dr. Szilágyi Tibor, a MOGYE élettanprofesszora

a normális és kóros fájdalom élet-tani vonatkozásairól, dr. Falus András, a Semmelweis Egyetem emeritus professzora a fájdalom genetikai és immunológiai hátteréről beszélt.

Az előadásokból a nem szakemberek számára is érdemes megjegyezni, hogy a fájdalom fontos szerepet tölt be immunrendszerünkben. Esetenként jól meghatározott oka van (például a testünk jelzi, hogy megsérült), máskor az ok ismeretlen. Eredetének helye szerint négy csoportba osztható: a szomatikus fájdalom, amikor a csontok, ízületek, izmok fájnak, a belső szerveinkből eredő, a fájdalmat vezető idegek károsodása miatt kialakuló (neuropátiás) és a lelki eredetű fájdalom. A heveny fájdalom vilámcsapásszerű, szűró érzésként jelentkezik, az idült fájdalom szinte észrevétlenül és annyira alattomosan, lassan alakul ki, hogy megtanulunk együtt élni vele. Ahol kötőszövet fordul elő a szervezetben, fájdalomérzést keltő, észlelő nociceptoroknak nevezett receptorok (idegvégződések) találhatóak. A fájdalmat a fizikai, kémiai okok mellett biológiai tényezők (például a szervezetükbe jutó kórokozók) és veleszületett fejlődési rendellenességek okozzák. Ezeket kizárva lehet gondolni a pszichikai tényezőre, ami orvosi szempontból a hosszan tartó stressz következménye lehet. A fájdalom komplex jelenség, nagyon sok mindentől függ, a beteg szenvedése és a fájdalomérzet nem egy és ugyanaz. A periférián váltódik ki, továbbítódása során nagyon sok átalakulást szenved, és az agykéregben tudatosul, ott történik a fájdalmat kiváltó tényező egységes képpé alakulása, és a veszély azonosítása. Sebészeti altatásnál ki lehet kapcsolni az agykérget, de ami alatta van, az működésben marad, ezért fontos, hogy műtét során minél kíméletesebben járjanak el a beteggel – jegyezte meg Szilágyi professzor.

A világon a legtöbb ember derékfájással megy orvoshoz – idézett egyesült államokbeli statisztikákat Falus András professzor. Ezek szerint minden negyedik embernek van valamilyen fájdalma (hát, derék, ízületi gyulladás), a nők 17 száza-

léka migrénnel küszködik. A genetika nem sorsot, hanem hajlamot, valószínűséget jelent. Nemcsak az örökölt tulajdonságok döntik el, hogy a fájdalmakat mikor, hogyan érzékeljük, hanem a külső környezeti hatások, életkor, nem és sok más jellegzetesség is. Különbözőségünk fölveti a fájdalomcsillapító gyógyszerek személyre szabott megválasztását – hangzott el Falus professzor előadásában.

Fájdalom és kultúra

A különböző kultúrák határozzák meg, hogy illik-e nyilvánosan kifejezni a fájdalmat vagy sem, Isten büntetésének tartják-e, amit túrni kell, vagy biológiai válasznak, amit csillapítani – mondta Lukács Agnes, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karának szociológusa, aki a fájdalommagatartás és a kultúra kapcsolatát járta körül előadásában és a műhelymunka során is.

A kínzások története hozzátartozik az emberiség történetéhez – hangzott el dr. Madaras Sándor idegsebész főorvos előadásában, aki számba vette, hogy az emberi fantázia szinte végtelen volt abban, hogy kínzóeszközök sokaságával minél nagyobb fájdalmat, szenvedést okozzon a másik embernek. Intézményesített formában a fájdalomkeltés kiváltás jogcímén az igazság felderítését és a büntetést szolgálta az ütlegetéstől és korbácsolástól, a deresen és rengeteg egyéb kínzóeszközzel át a tüzes trónon való megégetésig, a karóba húzásig, a kerékbe törésig.

Századok során a festészet és szobrászat nagyjai híres alkotásokban örökítették meg a bibliai, az életből vett és magát az érzés erősségét előtérbe helyező szimbolikus, expresszionista alkotásokon a fájdalmat – terelte a művészet felé a konferencia témáját dr. Salat Csaba, a Medisal igazgatója, sok ismert és kevésbé ismert képzőművészeti alkotás bemutatásán át. Hogyan formálható meg az agyagból a fájdalom különböző erősségét kifejező arc – mutatta be egy kisfilm Fekete Pál szobrászt munkái közben, a humort is belopva a tanácskozás hangulatába, majd a népdal és a testbeszéd nyelvén szólva a Maros Művészegyüttes tagjai léptek színpadra.

Fájdalom a neurológiában

– A szekció első előadójaként arról beszéltem, hogy mennyire mérhető, megfogható a fájdalom – számolt be a második nap eseményeiről dr. Szabó Mónika. Egy 2017-ben megjelent nagy összefoglaló következtetés szerint a jelenleg legmodernebb agyi képalkotó vizsgálatok sem tudják megfogni a fájdalmat. Marad tehát, hogy akkor van fájdalom, ha a beteg azt mondja, hogy fáj, ami felértékeli az anamnézist, a beteg kikérdezését.

Dr. Madaras Sándor idegsebész az arc neuralgiás fájdalmairól szóló előadásában az arcidegszáróról (trigemínus neuralgia) és más idegfájdalmakról szólt, kiemelve, hogy a beteg kikérdezése során milyen elemek vezetnek a diagnózishoz. Az idegszálon belül keletkező sajátos fájdalomról és kezelési lehetőségeiről dr. Orbán Kiss Károly ideggyógyász beszélt. Mi fáj, ha a fejünk fáj? című előadásában dr. Szatmári Szabolcs neurológus főorvos arra összpontosított, hogy a fejfájások 90 százaléka elsődleges fejfájás, aminek nincsen közvetlen szervi oka, és többségüknél valahol valami történik az agyban, amit nem tudunk kimutatni. A migrén például a nyugat-európai statisztikák szerint a legfontosabb életminőséget rontó állapot. Diagnózisában a betegek alapos kikérdezése a fontos, a kiégszítő vizsgálatok ugyanis csak kizárnak más kórisémeket.

Dr. Szász József Attila neurológus főorvos a Parkinson-kórban szenvedőknél jelentkező fájdalomról tartott előadásában azt hangsúlyozta, hogy a parkinsonos beteg életminőségét nem is annyira a motoros elváltozások, a remegés rontja, sokkal inkább a nem motoros történések, mint a fájdalom meg a merevség. Bemutatta a legújabb kezelési lehetőségeket, amelyek egy része Vársárhelyen is elérhető, és videofelvételeket mutatott arról, hogy miképpen alakul a betegek állapota kezelés előtt, alatt és után.

Nagyon izgalmas előadást tartott dr. Stephen Woodhams nagy-britániai neurobiológus, idegkutató (Nottinghami Egyetem) az endocannabinoid rendszerről és a fájdalomról. Az endocannabinoid rendszer az idegrendszerünk része, ami fontos szerepet játszik a fájdalomérzés kialakításában. Ehhez a rendszerhez kötődik és hat a cannabis, a marihuána. Az ennek gyógyszerként való bevezetése mellett és ellen szóló érveket ismertette a későbbi műhelymunka keretében.

A szülési fájdalom gyógyszeres csillapításáról és annak ellenjavallatairól tartott műhelymunkát dr. Kiss Szilárd Leo szülész-nőgyógyász. A fiatalok között csonttrákkal küszködő Aczél Dóra számolt be arról, hogy a fájdalomélményt úgy dolgozta fel, hogy később a Yuppilélménytábor alapítója és a Fájdalom című könyv szerzője lett.

A Fájdalom a fogtól a szívig ülésen dr. Gerber Gábor magyarországi (Semmelweis Egyetem) professzor beszélt a fogorvosi székben átélt fájdalomról. Előadásában a nagyobb fájdalomtípusok kialakulását és a különböző betegségekhez való kötődését vette számba. Dr. Madaras Zoltán szemsebész főorvos a szembetegségekben jelentkező fájdalmakat csoportosította, és egy traumás szem műtéti megoldását vitatta ki. Dr. Horváth Adrienne gyermekgyógyász egyetemi előadótanár a fájdalomcsillapítás sajátosságairól beszélt a gyermekeknek. Mivel a fájdalomskálák a beszélni nem tudó csecsemőknél nem működnek, ott a fizikai elválasztásokból kell következtetni a fájdalom természetére és erősségére. Dr. Kelemen Piroksa belgyógyász főorvos a perifériás akut érszűkületben jelentkező fájdalomról és annak differenciáldiagnózisáról adott elő.

A fájdalomcsillapítás

Az ülésszakon dr. Lohinszky Júlia budapesti onkológus (Sem-

melweis Egyetem) tartott előadást, korábban pedig műhelymunkát a rákos betegek palliatív, támogató ellátásáról. Beszélt a fájdalom mellett megjelenő egyéb tünetekről, amelyek a beteg szenvedését okozzák, és arról, hogy ebben az állapotban már nem a gyógyítás, hanem a szenvedés enyhítése és a lehető legjobb életminőség biztosítása a cél. Egy egészen más típusú előadás keretében dr. Jakubovits Edit aneszteziológus, orvos hipnoterapeuta (Károli Gáspár Egyetem) a szuggesztió, illetve a hipnózis szerepéről beszélt a műtét körüli fájdalomcsillapításban. Dr. Nyári István idegsebész professzor (Semmelweis Egyetem) az arcidegszáróról szóló előadásában mutatott be összefoglalót és kisfilmet. Dr. Bauer Ferdinánd németországi radiológus mágneses rezonanciás képeket hozott, annak bizonyítására, hogy ily módon mennyire jól azonosítani lehet lágyrész, izom, agy eredetű konkrét szervi okokat, amelyek a fájdalom hátterében lehetnek, és amelyek a sima röntgenfelvételen, illetve CT-felvételen nem láthatók.

A fájdalom az élőlény válasza a jelen lévő rosszra, segélykiáltás veszedelemben a másik ember, végső soron Isten felé – mondta ft. dr. Bakó Csongor István kórházlelkész, aki a fájdalom teológiai jelentéséről és jelentőségéről tartott előadást. Ezzel párhuzamosan dr. Kádár Annamária pszichológus műhelymunkája Az én meséim: a negatív történeteink átkeretezéséről szól – mondta dr. Szabó Mónika.

A színművész számára nem könnyű úgy átélni, megmutatni a fájdalmat, hogy az fájdalomérzetként a nézőben is létrejöjjön – mondta előadásában dr. Gáspárik Attila, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház igazgatója.

Különleges művészi élményt jelentett a Kultúrpalota előcsarnokában a kongresszus alatt látható fotókiállítás, amelynek képsorozatahoz szombaton este dr. Muzlinger Attila családorvos, a Gyergyói Fotóklub alelnöke fűzött tartalmas, színes, érdekes magyarázatot. A klub tagjainak (Ádám Katalin, Bartalis Előd, Buslig Barna, Elekes Károly, Erős Zoltán Levente, Farkas Zoltán, Hadnagy László, Jakab Lóránt, Mincsor Szabolcs. Munzlinger Attila és Noémi, Suciu Cristian) 27 művészfotón a fájdalom, a szenvedés művészi élményét, a fizikai, lelki, társadalmi és tudományos vonatkozásait mutatták be a születéstől egészen a halálig. Balázs Gáspár Emil különleges, egyedi stíluselmekekkel, mély tartalmisággal írt szövegeket a képeket fedő papíron voltak olvashatók, amit fel kellett lebenteni, hogy ebbe az intim világba betekinthessünk.

Kilyén Ilka A mindenségnek fáj dalom című vers- és népdal-összeállítását oldotta fel a művészet erejével az elhangzott előadásokat. Megható volt elmerülni a csángó népdaladák, a mezőségi siratók, kalotaszegi kesergők, a kellemetlen betegségek kintzolt Arany János, a súlyos beteg Dsida Jenő fájdalomverseinek világában, ami nagyszerű záróakkordja volt a napnak.

Túl a gyógyszereken

Alapvető emberi jogunk a diszkriminációmentes fájdalomcsillapítás – mondta dr. Feith Helga, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karának jogász-szociológusa, aki a fájdalommal kapcsolatos jogi előírásokat vette számba. A beteg csak az ellátásához szükséges beavatkozások végezhetőek el, kínzó, kegyetlen, megalázó eljárásokat tilos alkalmazni. A súlyos beteg embernek joga van ahhoz, hogy az általa megjelölt személy mellette álljon – hangsúlyozta, és kitért a fájdalmat okozó orvosi műhibákra és következményeikre is.

Egy előadás és a műhelymunka keretében dr. Kovács Judit aneszte-

(Folytatás a 8. oldalon)

Akiket megillet a taps

Ugyanezt az életutat választanám

Beszélgetés dr. doc. Verzár Zsófia egyetemi előadótanárral a sürgősségi betegellátásról

Egy „álomegységben” modern diagnosztikai eszközökkel biztosítja a hatékony sürgősségi betegellátást a Pécsi Tudományegyetem (PTE) 400 ágyas Klinikai Központjának Sürgősségi Betegellátó Osztálya (SBO), amelynek kialakítását uniós pénzekből finanszírozták. Oda érkeznek a mentőkocsik, és leszállóhelye van a mentőhelikopternek is. Bár évente több mint százezer esetet látnak el magas szakmai színvonalon, mégis hallani panaszokat, hogy egyes betegek és hozzátartozóik hosszasan kell várakozzanak, ami hasonlóképpen történik a marosvásárhelyi rohammentő szolgálat betegellátó központjában is. A sürgősségi ellátás általános és sajátos gondjairól dr. doc. Verzár Zsófia egyetemi előadótanárral, a PTE Sürgősségi Orvostani Tanszékének vezetőjével beszélgettem, aki a Sürgősségi Betegellátó Osztály munkáját irányítja.

újrakezdehetném, azt felelem, hogy ugyanezt az életutat választanám.

A sürgősségi ellátás tulajdonképpen egy kényszerű váltás volt, a kórházi integráció során ugyanis a pécsi megyei kórházat az egyetemhez csatolták, ezért a megyei kórház intenzív osztályának a vezetőjére a továbbiakban nem volt szükség. Akkoriban lett kétszen nagy európai uniós pályázat révén a jól felszerelt sürgősségi osztály, és az egész városban egyedül én rendelkeztem sürgősségi szakvizsgával, ezért rám bízta az osztály vezetését. Bár kezdetben kényszerből vállaltam, miután teljesen elkészült, mint a legszebb és a legjobb felszereléssel ellátott osztályt most már nagyon szeretem. Kollégáimhoz hasonlóan két váltásban 12 órát dolgozom. Ellátom a hajléktalant, a részeg dulakodót, az idős betegeket is, mert visz a kötelességtudat, de a szívem a súlyos betegek ellátása felé húz. Kezdetben, amikor nagyon kevesen voltunk, ezt nem tehettem meg, de három év alatt sikerült egy olyan orvosi gárdát kialakítani, hogy minden műszakra két-három szakorvos jusson. Összesen 16 sürgősségi szakorvosunk van, aneszteziológusok, intenzív terápiás, továbbá öt belgyógyász és egy traumatológus szakorvos, akik egyöntetűen a sürgősségi osztályt látják el. Az új helyen egy 16 ágyas fekvőbeteg- és egy háromágyas intenzív betegellátó részlegünk van. Ez azt jelenti, hogy adott esetben van lélegeztetett beteg, keringéstámogatott beteg, monitorizált beteg, és ha szükségünk van egy szülészeti, nőgyógyászati vagy egy sebészeti konzíliumra, akkor hívjuk a szakorvosokat. A törvény is úgy határozza meg, hogy vannak olyan szakmák, amelyek képviselőinek ott kell lenniük, és olyanok is, amelyeknek a képviselői a megszabott időn belül elérhetőek kell legyenek, a sebészek például tíz percen belül. A sürgősségi orvostanban mindenhez kell érteni egy kicsit. El tudok látni egy szemsérülést, ha valakinek például maró anyag fröccsent a szemébe, diagnosztizálni tudom a vakbélgyulladást, hogy már csak operálni adjuk át a sebészeknek a beteget.

– *Mi a leggyakoribb sürgősségi probléma: balesetek, szívbántalmak?*

– Az összbetegforgalmunk napi 100-120 között ingadozik, hasonló számú belgyógyá-

szati és traumatológiai esettel. Ebből körülbelül 30 olyan súlyos beteg, hogy sürgősségi ellátásra szorul. Sok a szívbeteg, naponta több infarktusos személyt hoznak, nem EKG-eltéréssel járó infarktussal, amit a mentőorvosok nem tudnak diagnosztizálni, és előfordulnak sztenbeültetés miatt kialakult trombózisok is. Akinél bizonyítottan megállapítják az akut infarktust, egyenesen coronaria-intervencióra viszik koszorúér-tágításra. Viszonylag sok a neurológiai betegség, az agyvérzés, az agyergörcs, a fertőző idegrendszeri bántalmak, mint az agyvelő- és agyhártyagyulladás. Azt lehetne mondani, hogy az értelességek, a szívér-, agyér-, a perifériás és központi bántalmak nagyon nagy százalékát teszik ki az eseteknek, ebben nincs különbség Marosvásárhely és Pécs között. Bár a távolság nagy, ha utazik az ember, ahhoz nem elég nagy, hogy más típusú betegségek jelenjenek meg.

– *Mennyi gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a kórképek ennyire széles skáláját gyorsan és pontosan körismézni lehessen?*

– A sürgősségi orvostanra való szakosodás öt év, de gyakran látom, hogy az évek során szerzett tapasztalat milyen sokat segít. Amikor az intenzív terápián dolgoztam, mivel kardiológusi szakképzésem is van, a szívbetegeket én láttam el. Ebből következik, hogy vizsgálat közben sokkal több kardiológiai betegségre gondolok, mint az a kollégám, aki nem találkozott annyi szívbeteggel, mint én. Ahogy telnek az évek, az ember sokkal célirányosabban vizsgálja a beteget, tehát, ha bennem felmerül, hogy a keringési elégtelenséget egy billentyűbetegség okozza, biztosan megtalálom. Ha a sürgősségi orvosban felmerül a gyanú, szívultrahang-vizsgálatot kér.

– *Mennyire gyakori az öngyilkosság?*

– Kevesebb, mint amikor a pályafutásomat kezdtem. Növekszik viszont a mérgezéses esetek száma a kábítószeres miatt. A fiatalokat viszi egyre gyakrabban, az interneten megrendelhető kábítószer ugyanis mindenki számára elérhető.

– *Rendkívül mozgalmassal, változatos, izgalmas és gyors elgátételekkel teli a sürgősségi ellátás, de ugyanakkor nagyon igénybe veszi azt, aki nap mint nap helyt kell álljon. Meg lehet ezt szokni?*

– Szerintem, ha valaki tíz évet dolgozik a sürgősségi betegellátásban, addigra bele is fárad. Azt mondják, hogy egy hónapból 15 napot dolgozunk (én mint vezető naponta be-megyek, mert sok teendőt el kell látni, hogy működjön az osztály), és azt is mondják, hogy 12 óra hamar elmúlik. Csakhogy ez a 12 óra nagyon fárasztó, szemben egy orvosi ügyelettel, amikor hosszabb vagy rövidebb időre esetleg pihenni lehet. A sürgősségi műszakban az éjszakát is ugyanúgy, mint a nappalt, végig kell dolgozni.

Az én nemzedékem még abban nőtt fel, hogy mi ügyeltünk, és másnap folytattuk a munkát. Nem biztos, hogy jó volt megszakadásig dolgozni, de nem szakadtunk meg, mert szerettük, ami csináltunk. Az uniós munkarend szerint, ha valaki 12 órát dolgozott, annak mindenképpen el kell mennie a munkahelyéről, és nem foglalkozhat tovább a betegekkel.

– *Fontos, hogy a sürgősségi orvos, bármilyen helyzettel szembesül, ne veszítse el a fejét. Ezt a mindennapi emberek többségéről nem mondhatjuk el. Mit kellene jobban tudni ahhoz, hogy hatékonyabban segíthessünk váratlan helyzetekben?*

– Jobban kellene tudni újraéleszteni, mert nagyon fontos, hogy milyen segítséget kap az első ellátás során a beteg. Magyarországon arra törekszünk, hogy a gyermekeket is megtanítsuk újraéleszteni. Nem olyan régen történt, hogy a kolléganőmnek a férje agyalapi aneurizma-szakadást kapott, és a kisfia, aki-vel kettesben otthon voltak, és aki nincs még első osztályos, tudta, hogy a 112-t kell hívni.

– *Feltételezhetően ezt nálunk is tudja a gyermekek többsége, sőt az álhívások során vissza is élnek vele. Mivel Raed Arafat doktor vezetésével Marosvásárhelyen jött létre az első komoly rohammentő szolgálat, ami központként is működik, talán a lakosság képzettségével is többet kellene foglalkozni.*

– Érdeklődésemre a hallgatók elmondták, hogy Marosvásárhelyen az utcán, a stadionokban, az uszodákban, a nagyáruházakban nincs defibrillátor, holott a 2010-es uniós ajánlás szerint, ha kéznél van, a beteg túlélését növeli. Ezek a 300.000-500.000 forintért

megvásárolható eszközök nem drágák, ha az emberi élet értékéhez viszonyítjuk. Elsősorban az orvostanhallgatókra lehet számítani, mert, ha megtanítunk tíz hallgatót újraéleszteni, és ők még megtanítanak tízet-tíz, az már száz személy lesz, aki tudja. Ezenkívül fontos, hogy minden tűzoltó, rendőr, nagyáruházban dolgozó személy stb. tudjon újraéleszteni.

– *Mi volt a legkülönlegesebb vagy legnehezebb eset mozgalmassal pályája során?*

– Nagyon sok sikerben és kudarcban volt részem. Sokáig büszke voltam arra, hogy nem halt meg beteg azért, mert nem tudtam rajta segíteni. Például légutat biztosítani vagy betenni egy szívritmusszabályzót. Aztán egy idő után, amikor az ember elkezd oktatni, ezek az emlékek eltörpülnek. Ami nagyon megmarad, hogy az emberi sorsok hogyan változnak meg, hogyan befolyásolja őket a betegség. Például, amikor fiataloknál fordul elő súlyos betegség, és ott van mögötte a család, egy vagy több gyermek, síró feleség, ezek a helyzetek a legnehezebbek.

Nagyon megvisel, ha a 80 kolléga közül, akikkel dolgozom, valamelyik megbetegszik. Azokat, akiket végstádiumú vagy akut betegséggel hoznak, és intenzív terápiát igényelnek, gépre tesszük, és ha nem volt előtte valamilyen kapcsolatunk velük, az esetük nem érint meg annyira. Aki nehezen kezelhető, az a hozzátartozó. Ha egy idős embert elveszítünk, mert már nem lehetett rajta segíteni, és megváltás számára a halál, nem visel meg olyan nagyon. Viszont az idős házaspár másik tagja, aki ott áll velem szemben, és meg kell mondani, hogy vége, azonnal felteszi a kérdést: most mi lesz velem? Nagyon bánt, hogy ilyenkor nem tudok segíteni, holott a hozzátartozók 80-90 százaléka megkérdezi.

Azok a betegek, akikkel az intenzív terápián hosszasan találkoztam, talán jobban megmaradnak az emlékezetemben. Fial emberek, akiknek az életéért nagyon sokat küzdöttem. Volt egy fiatal nőbetegünk, aki autóbalesetet szenvedett, és hónapokig kómás volt. A férj mindennap jött a két kicsi gyermekkel körülbelül egy éven át. Az anyának meggyógyultak a törősei, a műtétje, de az agyi állapota nem javult, majd hosszú hetek után lassanként visszatért a tudata. Évekkel később találkoztam a férjével, és érdeklődtem: hogy van Dóra? Ez a nő nem az én feleségem, nem az, aki a gyerekeim anyja volt, annyira megváltozott az egész lénye. Azzal tetszett volna többet segíteni, ha akkor elengedi, mondta a férj, de hogy tehettem volna ilyent, amikor orvosként arra esküdtem, hogy mindent megteszek a gyógyulásért?

– *Szervkivétel van-e a sürgősségi osztályon?*

– Igen, nagyon szigorú szabályozás alapján. Súlyos balesetet szenvedett páciensnél, aki menthetetlen, megtörténik a szervkivétel. Ebből is nagyon sok probléma adódhat, mert a magyar szabályzat szerint nem kell a hozzátartozók engedélye. Az átlagembernek viszont nehéz megmagyarázni, hogy ne tessék elkeseredni, elvesztette ugyan a gyereket, de hat másik embernek segített. Vannak problémás esetek is, hiszen ezzel szembesülni, intelligensen elfogadni annak, akinek a környezetében nem él életmentő szervátültetésen átesett személy, rendkívül nehéz.

– *Említette, hogy a Sürgősségi Orvostani Központ vezető tisztsége mellett a PTE Általános Orvosi Kara Sürgősségi Orvostani Tanszékének vezető docenseként az oktatómunka is hozzátartozik a tevékenységéhez. Hányad éven tanítják ezt a tantárgyat?*

– Az oktatás átalakításának folyamatában az a célunk, hogy az ország valamennyi orvosi egyetemén minden évben tanuljanak a különböző szakokhoz kapcsolódó sürgősségi ellátást. Másrészt minden hallgató tanuljon meg reanimálni, a kóréletant, a sürgősségi ellátásban használt gyógyszereket és azok hatásmechanizmusát, a toxikológiát, hogy a különböző mérgezéseket, köztük a gyógyszermérgezéseket felismerje.

Visszatérve a legelső kérdésre, be kell vallanom, hogy nagyon bánt a kritika, hisz nincs olyan újság, ahol ne kifogásolták volna a hosszú várakozási időt, ami a munkánk megszervezésének az alapját képező rendszer nem ismeretéből ered. Tudomásul vesszük a bírálatot, de azokat a leveleket gyűjtjük és tesszük ki a faliújságra, amelyekben megdicsérik.

Marosvásárhelyi hallgatósaiga körében férjével, prof. dr. Szabados Sándorral

A női kabát

Casoni Szálasi Ibolya

Az eddig bemutatottak alapján arra gondolnánk, hogy a 2017–2018-as őszi-téli divat – minimalista vonalával és tompább színeivel – kicsit visszafogottabb, viszont ha a kifizetőket előzőlő kabátokat nézzük, az eddig használt különleges és extrém jelzők mellett a szembeeső és sokkoló kifejezések is igazán találhatnak.

A dolgok jó oldala, hogy ezek a színelemek, különleges ruhadarabok, amellyel hogy kategorikus felhívják a figyelmet viselőjükre, jókedvre is derítenek, serkentik a kreativitásunkat, és nem utolsósorban megbontják a téli napok egyhangúságát.

A szezon többi ruhadarabjához hasonlóan, idén a kabátnak is kényelmesnek kell lennie. Ezért lezser szabású darabokat terveztek. Ez a „lezserség” a színháználra is érvényes, ugyanis a „mindent szabad” elvén valamennyi szín, színtársítás és minta használata megengedett.

Első helyen említjük meg a **pelerinek** viszatérését. Ennek az új nélküli kabátnak a szabása és/vagy díszítése idén különleges. Kétsoros gombolás vagy szőrmedisz ékesítheti, vagy derékban szűk szabás teszi változatosabbá. Mivel ez a fajta kabát nem túl kényelmes, bármilyen túlzás megengedett a többi ruhadarabbal való társításban. Ha kontrasztos színű, magasan könyök fölé érő bőrkésztyűvel viseljük, és/vagy térd fölé érő hosszú szárú csizmát vagy férfias bakancsot veszünk hozzá, eredeti megjelenését erősítjük.

A második helyen a **szőrmével díszített ka-**

bátok vannak. Főleg a gallér, mandzsetta készül szőrméből, de a kabát alját is díszítheti. A jelszó itt a túlzás, mivel általában szokatlan méretű, óriási, furcsa formájú gallérokat látunk, melyek főleg színesek, lila, rózsaszín, sárga, terrakotta stb. színekben pompáznak.

Idén a kabátanyagokat díszítő **minták** is szembeesőek, a fényképes nyomatoktól mindenféle rátétekig mindent megtalálunk.

Egy másik divatos és kényelmes darab idén a **cocoon kabát (bábkabát)**, melyről mondhatni, hogy kókuszdióra vagy selyemgubóra emlékeztető formája van. Vállban szélesebb a rendnél, derék felé bővül, míg alul befele elszűkül. Hossza általában térdig vagy kicsivel az alá ér. Ez egy igényes fazon, ami csak akkor néz ki jól, ha mozgás közben nem változik meg a formája. Ehhez kifogástalan szabás, valamint a jó minőségű anyag szükséges.

A **földig érő egyenes kabátok** klasszikus, angol stílusú darabok, vastag szövettel készülnek és visszafogott színűek, pl.: sötétkék, zöld, szürke, teveszín, sápadt rózsaszín, okkersárga. Ezeket a díszítés is visszafogott, minimalista.

A **túlméretezett kabátok** – a grunge stílusnak egy elengedhetetlen részeként – rendezetlen külsőt kölcsönöznek. Ez a kabát bármilyen stílusú ruhadarabbal társítható, főleg a rétegezés elvén. Viselhetjük szakadt farmerrel és bakancsokkal, de egy ceruza típusú ruha és stiletto cipő ugyanolyan jól talál hozzá.

A '80-as évek diszkóirányzata is immár klasszikussá válik a **bőrkabátokkal**. Idén a középhosszú és hosszú, komoly, angolos vonalú, visszafogott színű – mélykék, bordó, barna, fekete – darabok divatosak.

A mérgező fehér zászpa (1.)

Veress László

A segesvári múzeumban kiállított gyógyszerterároló edények legrégebbi példányai a 18. század közepén készültek. Henger alakú, esztergált, fekete színűre festett faedények. Alakjuk, nagyságuk, kivitelezésük alapján jól megkülönböztethetők a 30-40 évvel később készült patikai edényektől. Szám szerint öt ilyen edény van kiállítva, mindegyikük elporított növényi részt tartalmazott, amelyekből különböző keverékeket, abban az időben használatos gyógyszerformákat készítettek. Közülük az egyik HELLEBORUS felirat olvasható, melléje egykor kis, ma már alig látható betűkkel valaki ráírta még „albus”, egy másik edény címkéjén PULVIS HELLEBORI NIGRI felirat szerepel.

Az 1745-ben nyomtatott Pozsonyi taxában, amely az akkor használatos orvosságok „lajstroma”, mindkét növény szerepel, az előbbi *Radix Ellebori albi*, az utóbbi *Radix Ellebori nigri* néven, illetve ugyanott magyarul fehér hunyor gyökér, fekete hunyor gyökér.

Különösen a magyar nyelvű elnevezések még a szakembereket is megtévesztik. Ugyanis úgy tűnik, mintha két azonos növény (hunyor) változatairól lenne szó, de valójában nem így van. A két növény nem tartozik ugyanabba a családba, de még ugyanabba a rendbe sem. A mai növényi rendszertan már megkülönbözteti a *zaspák* (*Veratrum*) és a *hunyorok* (*Helleborus*) nemét. A múltban a zavart fokozta az a tény is, hogy a zaspából fehér és fekete is van, tudományos nevükön *Veratrum album* és *Veratrum nigrum*.

Mindkét növényt már az ókorban ismerték és használták. Az ókor neves orvosai: Hippokratész, Dioszkoridesz, Plinius a korokban használatos gyógyszerformákat is leírják, ahogyan feldolgozták ezeket a növényeket, főzet, infúzió, tinktúra formájában, leggyakrabban borban. A régi korok leírásaiban nehezen tudunk különbséget tenni zászpa és hunyor között, a leírt hatások alapján különösen nem. Mindegyik rendkívül mérgező.

A Helleborus albus néven említett növényt napjainkban szinte kizárólag fehér zászpa néven említik a szakkönyvek, latinul *Veratrum album*.

A liliumfélék rendjébe, ezen belül a zászpa-félék családjába tartozó növény nevének érdekes változatai voltak és vannak: *tüsszentő (prüsszentő)-fü, ördögkakolya, sárga kikerics, tyúkbolditó, ünőcecs, juh fark, kányahunyor*: 50-150 centiméter magas, évelő növény, húsos, nagy gyökértörzse van. Közép- és Dél-Európa hegyvidékein, alpesi legelőkön, lápréteken, országunkban is elterjedt jégkorszakból megmaradt növény (reliktum).

Az ókori görögök és rómaiak ismerték, használták elsősorban elmebaj ellen, idegfájdalom-csillapításra, hánytatásra, tetűirtásra. A növényből erjesztett bort is készítettek, amelyet kis mennyiségekben orvosi célokra adagoltak. Plinius (Kr. u. 23–79) ókori görög gyógyító leírta, hogy egy zaspát legelt kecskeünő tejétől őrzöngök csillapodtak le. A kelták védelmi célra használták a gonosz ellen. A perzsák a gyökér porát bevették depresszió, asztma, bémulás, reuma és láz kezelésére, gyökértörzséből nedves masszát készítettek, amit kenőcsként használtak rüh, tetvek, psoriasis kezelésére.

Európában a középkorban és a 18–19. században is kis mennyiségben asztma, hörgőhurut, depresszió, elmebetegség, epilepszia, gyomorpanaszok, fájdalmak, köhögés enyhítésére, székrekedés, magas vérnyomás kezelésére, külsőleg rühösség ellen alkalmazták. Általános ismert volt a hányató bor (vinum vomitorium), amely zaspából készült.

A halbódítók (Erdélyben is) többek között a zászpa gyökerét is morzsolják a halban gazdag vizekbe, hogy az elbódított halakat könnyebben kifogják.

Erősen mérgező hatóanyaga (alkaloidja) vérnyomáscsökkentő, ma már csak homeopátiás készítményekben és az állatgyógyászatban használják.

Máig sem tudni pontosan, hogy mi okozta *Makedón Sándor*, a hódító király oly fiatalon – 33 évesen – hirtelen bekövetkezett gyötrelmes halálát, Krisztus előtt mintegy 300 évvel. Egy új-zélandi egyetem kutatója úgy véli, hogy a fiatal hódító haldoklása idején feljegyzett tünetek alapján megtalálta a lehetséges mérgezőanyagot. Számos növényi és ásványi, erősen mérgező anyagot megvizsgált, és arra a következtetésre jutott, hogy a fehér zászpa okoz hasonló mérgezési tüneteket. Az bizonyos, hogy a hódító fogyasztott zaspából erjesztett bort betegségei idején.

Fehér zászpa

Ember és állat harmóniája

Gyomorcsavarodás nagy testűeknél

Az életveszélyes sürgősségi esetek közé tartozik és azonnali, intenzív ellátást igényel. Nagy testű, mély mellkasú kutyáknál – dog, dobermann, rottweiler, német juhász – gyakori, de előfordulhat kistestű kutyáknál és macskáknál is.

Szer Pálosy Piroska

Amint *dr. Pálosi Csaba* a sürgősségi állatorvosi szolgálat működését ismertető beszélgetésünk során kifejtette, egyik leggyakoribb sürgősségi beavatkozás – nagyjából hathetente egyszer – a nagy testű kutyák gyomorcsavarodása.

Amint a szakember elmagyarázta, a kutyák gyomra rendkívül tágulékony szerv, ami anatómiailag igencsak „lazán” van felfüggesztve. A kitágult gyomor ezért normális helyzetéből könnyen átbillenhet és megfordulhat. A kutya teli gyomrát egy vízzel teli hatalmas lufihoz hasonlította, amelyet két cérvanó madzag tart, és a legkisebb mozdulatra is könnyedén átbillen. Ha a gyomor átbillent, megcsavarodott, akkor az a nyelőcsőre, az epére, az azokat ellátó erekre, valamint a lépére is kihat, melyek szintén meg-

csavarodnak. Ennek következményeként a gyomorban felhalmozódott nagy mennyiségű tartalom sem előre, sem hátra nem tud kiürülni, a pangó gyomorban nagyon gyorsan erjedési folyamatok indulnak be, gázok szabadulnak fel, amely a gyomor további tágulásához vezet. A felfúvódott gyomor nyomást gyakorol a megcsavarodott szervekre,

elzárja az emésztőrendszer ereit, ezáltal keringési elégtelenség alakul ki. A nagyra tágult gyomor erős nyomást gyakorol a rekeszizomra, ami légzési nehézséget, majd fulladást okoz. A gyomorcsavarodás során a vérkeringés összeomlása, a mérgezőanyagok felszabadulása és a légzési elégtelenség egyszerre jelentkezik nagyon gyorsan, mintegy

két órán belül, ezért rendkívül veszélyes, és azonnali beavatkozást igényel.

A gyomorcsavarodás jelei

A gyomorcsavarodásra utaló jel az etetés után nem sokkal mutatózó nyugtalanság, a felfúvódás – mely dobszerűen kitágult hasat eredményez –, az öklendezés, de nem tud hányni az állat, a légzési nehézség jelei jellemzőek, melyek láttán haladéktalan az állatorvosi beavatkozás. Amennyiben a gyomorcsavarodott kutya hat órán belül nem kerül ellátásra, elpusztul.

A beavatkozás többnyire műtéti úton valósul meg, melynek során vissza kell fordítani a gyomrot eredeti helyzetébe, majd kiüríteni s, ha a lép súlyosan károsodott, azt is el kell távolítani. Sajnos – még a leggyorsabb, leglelkiesmeretesebb és legszakoszerűbb ellátás esetén is – a felszívódott mérgezőanyagok sokkos állapotot előidéző hatása miatt – gyomorcsavarodás műtéti megoldása utáni egy héten belül bármikor előfordulhat a hirtelen elhullás.

Megelőzés – kétszeri etetés és nyugalom

Az egyik legfontosabb követelmény, hogy a nagy testű kutya ne kapjon egyszerre nagy mennyiségű eledelt. Naponta kétszer ajánlott etetni az állatot, a fejadagot két részre osztva, egyharmadát reggel és kétharmadát este, lefekvés előtt. Ha csak egyszer van lehetőség meg-

etetni, akkor ezt úgy kell időzíteni, hogy az etetés után két órával még ellenőrizhesse a gazdi, hogy minden rendben van-e a kedvencével. A gyomorcsavarodás szempontjából a jó minőségű kutyatápok előnyösebbek a házi kosztnál, mivel abból lényegesen kevesebbet kell adni, így a gyomor kevésbé tágul etetés után. Az olcsó ipari tápok ellenben sok gabonafélét tartalmaznak, ami erjedést és a gázok kialakulását, felfúvódást eredményez. Rendkívül fontos, hogy az etetés utáni két órán belül ne mozgassa, ugrassa vagy futtassa a gazda az állatot. A legbiztosabb, ha két-három órára bezárja a kennelebe vagy kisebb szobába, ahol nyugodtan pihenhet az evés után.

Az állatorvos hangsúlyozta a gyomorcsavarodás megelőzésének leghatékonyabb módját, a gyomor kivarrását a mellkasfalhoz. Nagy testű kutyák ivartalanításánál kérésre elvégzik, csavarodás esetén pedig kötelező módon. A beavatkozás során sebet metszenek a gyomorfalon és a hasüreg belső részén, a két metszést pedig összevarrják, a műtét az altatáson kívül semmiféle rizikót nem hordoz magában. Az eljárás gastropexiának nevezik, és fejlettebb országokban, ahol mesterséges gyomorfüggesztő szalagpótlást alkalmaznak, nagyon sok állattartó igényli a gyomorcsavarodás megelőzése érdekében.

Három nap a fájdalomról

(Folytatás az 5. oldalról)

ziológus főorvos az intenzív terápiás osztályon fekvő kritikus beteg fájdalomérzéséről, öntudatlan állapot esetén ennek megállapítási és csillapítási lehetőségeiről beszélt. Mi fáj halál előtt, mit kell tenni a haldoklóval, miért kell megmondani, ha valaki menthetetlen állapotban van, miért nincs halálkultúrája a ma emberének, hogyan kellene még életében elbúcsúzni szereteteinktől, milyen jogai vannak a haldoklónak? – csak néhány téma abból a gazdag élet- és szakmai tapasztalatból, amit a doktornő szavai elárultak.

A lelki fájdalmat is komolyan kell venni, ahogy a gyermek lelki lázát is, ez utóbbi igenis létezik, és a szülő odafigyeléssel, beszélgetéssel, a gyermekre szánt idővel gyógyíthatja. A lelki betegség kezelése hosszú folyamat, amiben a páciensnek is részt kell vennie, mert nem biztos, hogy egyszerűen csak az idő gyógyír lehet rá, ezért tördődni kell lelki immunrendszerünkkel is. A test ugyanis nem független a lélektől, és fizikai betegség esetén annak lelki okaira is figyelni kellene – hangzott el többek között dr. Krizbai Tímea pszichológus (Sapientia EMTE) előadásában.

Lépj túl a fájdalomon, éld át, úgyis hiába őrizgetnéd. Az a fontos, hogy határozott léptekkel indulj el oda, ahol lenni akarsz – a keresztyén lelkiségben vizsgálta a fájdalmat előadásában T. Hajlák Attila István katolikus lelkész.

A vasárnapi programot dr. Nagy Attila főorvos, költő zárta, aki saját versével oldotta a hangulatot, majd a Nyugat három nagy költőjét, a Babits Mihályt, Kosztolányi Dezsőt és Szabó Lőrincet kínzó betegségekről beszélt. Végül Ósz Domokos, a jellegzetes ősi örmény hangszeren, a dudukon játszott örmény népdalokkal nyerte el a közönség elismerését.

A szervezőbizottság orvos tagjai közül (dr. Germán Salló Márta, dr. Kelemen Piroška, dr. Lorenzovics László, dr. Madaras Sándor, dr. Salat Csaba, dr. Szatmári Szabolcs, dr. Száva Hunor) többen is elmondták véleményüket, benyomásaikat, és dr. Szabó Mónika köszönetet mondott a csapatnak, amelynek tagja volt Belényesi Gabriella (Philothea Klub) és Ladányi Emmánuel (MMDSZ) is. Megköszönte az önkénteseknek és a bevezetőben említetteknek kívül a többi támogatóknak is, hogy létrejöhett a konferencia: a magyar kormány, a Bioeel, Medicode, Dora Medicals, Wörfaf Pharma cégeknek és a Rotary Club Tékának.

Hatvannegyedik nyelvlecke

Ökumenikus főtér

Ötvös József

Kedves Olvasó!

Ezt a feliratot nem kell keresni a székelyföldi város központi területén. Ez nem is lenne olyan nagy gond, hiszen vannak értékek, szellemi és lelki gazdagságok, amelyek nem pléhtáblára íródnak, hanem az emberi érzésvilág hordozza magában. Úgy gondolom, az ökumenizmus is – akár a történelemben, akár a főtéren ma sétáló ember szívében – egy vágy, érzésvilágunk őszinte óhaja.

Ez a görög eredetű szó eredetileg az egész lakott földet jelentette, aztán az egyházi szóhasználatba átvéve a szétszakadt egyházak közötti kapcsolat keresésére utalt. Mert bizony régi vágy és örök óhaj a világ életében, az emberek szívében az egység, az egymás elfogadása. Alig lett államvallássá a keresztyénség, pár évre rá elkezdődött az egységkeresés, és azokat a nagy egyházi gyűléseket mai napig ökumenikus zsinatoknak nevezi az egyházi és a világi történetírás egyaránt: 325-ben Niceában, 431-ben Konstantinápolyban, 451-ben Efézusban hoztak máig elfogadott döntéseket az egységes keresztyén hitvallásokban.

Aztán a történelem sokfelé húzta, vitte a keresztyénség intézményesített földi útját, s az egység helyett kitermelődött a sokféleség, néha áthághatatlan gátakat építve egymás között. Pedig az egyház küldetése a hídépítés, ahol egymáshoz érkezhettünk, és nem a gátépítés, amely éppen elválaszt egymástól.

Úgy másfél évszázaddal ezelőtt – főleg fiatalok kezdeményezésére – a különböző keresztyén vallásfelekezetek lépéseket tettek az egység keresése felé. Ezt a mozgalmat nevezték el ökumenikus mozgalomnak, s hitték azt –

leginkább a 20. század indulásakor –, hogy haló poraiból föléled egy szép keresztyén küldetés, de mára ez is intézményesített formájában kifulladás. Az erdélyi református egyházban ötven évvel ezelőtt vezették be és tették gyakorlattá a januári ökumenikus, egyetemes imahét tartását. Ma is emlékszem azokra a csikorgó, fehér havas január végi estékre, amikor estéről estére megteltek a Maros megyei falusi templomok, Disznajótól Aranyoshadrévig.

Jó évtizede Marosvásárhelyen is eseményé vált az ökumenikus imahét, azóta, hogy Csintalan László főesperes javaslatára január harmadik hetében a különböző vallásfelekezetekhez tartozó egyháztagok és papok megkeresik egymást. Úgy gondolom, ilyenkor legalább egy hétre lebontjuk a gátakat, és hidakat építünk belőle, legalább a magyar nyelvű közös imádság hangján. Olyankor valóban ökumenikus a főtér, hiszen különböző vallásfelekezetű emberek együtt keresik az egység átélésének óráit valamelyik templomban.

És ökumenikus volt a főtér a hónap első napjaiban, amikor nyelvtől és vallástól függetlenül vásárolták az emberek a több színben pompázó krizantémokat a Rózsák terén, mert a szívből jövő gyász és fájdalom, tisztelet és emlékezés nagyon összeköt minket.

Fotó: Vajda György

IDÉZET 1.		A VOLGA MELLÉK-FOLYÓJA	CIN GRENOBLE FOLYÓJA	TÖRTÉNELMI KÖZ-NÉV	SZOVJET VADÁSZ-REP. GÉP	KÍGYÓ-HANG	ZSINÓROS FERFI-KABÁT	FRANCIA ARANY NŐI NÉV (FEBR. 26.)	VOLT (LATIN)	TASZÍT	IGEVÉGZŐ-DÉS	JUHIS-TÁLLÓ	ÁLLÓVÍZ KELME-FESTŐ ELJÁRÁS	AVIS (RITKA MADÁR)	TROMBITA-HANG	KOPASZ	
Martin Luther, a reformációt elindító Ágoston-rendi szerzetes egyik világi gondolatát idézzük a rejtvény főszóiban.		A														Z	
	VERMET KÉSZÍT		DÉZSMA LABORFALV. (JÓKAINÉ)					FONODAI ESZKÖZ ÚR (NÉMET)					ABBA AZ IRÁNYBA NÖVÉNYI HAJTÁS				
	TOXIN CSEH KÁROLY				ÍRMAGJA SE MARAD JANUÁR-BAN ÜDÜL					ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT ELŐ-FORDULÓ						EGYESI TÖMEG-TÁJÉKOZ-TATÁS	
IDÉZET 2.	A	FRANCIA VÁROS	ÖLEL CSOPORT-KÉP		ABÚV. NÉGYZ. EGY SZAVA HAZÁR KÁR-TYAJÁTEK				ROMÁN NŐI NÉV BALATON-P. HELYSÉG						MAROS-PARTOKI BELLINI OPERÁJA		
	SZEREP A STAR TREK-BEN			AZ ITTENI AZ ARGON VEGYJELE	PERU AU-TÓJELE DÉRY... (ÍRÓ)		ARRA-FELEI! ...MC BAIN (KRIMIÍRÓ)		JUTTAT LATERÁLIS RÉSZ			ÜRES KÁDI MUTATÓ-SZÓ		HASZNÁLJA A SZEMÉT AZONBAN			
	KESERŰ ANYAGOK ORVOSI NEVE			KUKORICA-PÁLINKA NEBRASKAI VÁROS			HOZZÁ-TARTOZÓ BECÉZETT ÖREGŰR					LEHETŐSÉG-JELZŐ KELLEMET-LEN					
	PELENKA-MÁRKA			JAP. FESTŐ (MASZUO) NŐI NÉV (FEBR. 5.)			LAPOS CSÓNÁK HORDÓ-NYILÁS					ÍROSRÁG Kelta neve MOLL(SKÁLA) MAs NEVE					
	SVÁJCI HŐS, IJÁSZ (WILHELM)		ANGOL NŐI NÉV BÁRÁNY-HANG			PÁDIMEN-TUM NÉMET IGEN			LÁM ...KINDI (ARAB TUDÓS)				NÉMET ÍRÓ (KARL) MAGAD				
	IGEN (CSEH)		HUNOR TESTVÉRE FR. ÍRÓ (PIERRE)			ÍRÓNK (MÓR) BECÉZETT PIROSKA			...EKBERG (SZÍN.NŐ) A KATÓD PÁRJA							TESLA (RÓV.) KÖLTSÉG	
	FÉL ZSÁKI SZIBÉRIAI FOLYÓ		OPERETT-SZERZŐ (FERENC) ÖRLŐÜZEM			CSOMAGOL UDVARIAS FÉRFI			EGYEDÜL (ANGOL) AZ AARE FR. NEVE						FÉLKÉSZI KÁBÍTÓ-SZER		
		MOLIBDÉN VEGYJELE EGY KILÓRA JUTÓ ERŐ		HATBÓL KETTŐ! ...GULL (E. SUE)	RÓMAI 51 MUZSIKA		TANKBELSŐ! SEPT... (KANADAI VÁROS)		ANTONOV REP. GÉPE (RÓV.) AZ ÉLEN			ÁSVÁNYI FŰSZER A KÖZE-PÉBE			FÉLDISZNÓ! ANTIK DÍJVER-SZENY		
	VETERÁN FUTBAL-LISTA (ZOLTÁN)		PORT.SZG. CSOPORT VAJASÁGI VÁROS				LEVEGŐT IGÉNYLŐ VEZ.KAR FŐNÖK V.					RITKA, LATINUL OLIMPIAI CSÜCS SZERV					USA-SZABVÁNY
	NABOKOV REGÉNYE			JÓKAI-HŐSNŐ JÓTÉKONY-KODIK			GYAPJÚ-SZÖVET FRANCIA SZIGET					HOSSZÚ LABÚ VÍZI MADÁR A HÁZBA					
	JAPÁN TORNÁSZ (TAKASI)		TÖRÖK VÁROS NÉVELŐ			INNEN FÉLÉVI!			ZÁSZLÓ LENGÉSE EZTI!								
	L.N.J.															FRANCIA RT.	

November 9-i rejtvényünk megfejtése: **Bármely ember tévedhet, egyedül az ostoba tart ki tévedése mellett.**

Bemutató a Spectrum Színházban

Médeia – a drámatörténet legérdekesebb karaktere

Kaáli Nagy Botond

Euripidész majd' 2500 éve írt és még mindig igencsak időszerű drámáját mutatja be soron következő premierjeként a marosvásárhelyi Spectrum Színház. A tematikájában, kérdésfelvetésében, karaktereiben igencsak modern – és ez igen sokat elárul szerzőjéről – antik görög drámát, a Médeia című alkotást és címadó hősnőjének történetét az elmúlt évszázadok alatt sokan feldolgozták, a főtéren székelő társulat ezúttal az eredeti változatot részestette előnyben, a premier ekképpen vásárhelyi ősbemutató. A műről és az előadásról szerda délelőtt tartottak sajtótájékoztatót a Spectrum Rózsák tere 13. szám alatti székhelyén. A résztvevőket *Medve Zsuzsa* sajtófelelős üdvözölte, és elmondta, az idei évad második bemutatójáról van szó.

– A legújabb produkció Euripidész drámája, a Médeia, amelynek cselekménye a drámatörténet leggyakrabban feldolgozott tematikája, leginkább azért, mert a főhős nő mindmáig nagyon vitatott karakter. Legtöbbünknek elsősorban a megtestesült gonoszság jut eszébe róla, de a mi produkciónk másfajta megközelítésben tárgyalja ezt a történetet.

– Rég foglalkoztat a téma, nem véletlenül Médeia a legvitatottabb női alak a drámatörténetben – tette hozzá *Török Viola*, az előadás rendezője. – Euripidész nagyon komplex figurát teremtett. Én azt mondanám, hogy örök életű modern női karakter – magában hordozza azt a harcos női princípiumot, amelynek egy kegyetlen világban kell túlélnie. A mai nők sokszor

egyedül, társ nélkül gyerekeket nevelnek, és nem találkoznak túl gyakran a világ empátiájával. A Krisztus előtt 431-ben bemutatott drámában Euripidész is ugyanezt elemzi: vannak bizonyos szerepek, amiket a nőktől elvárunk, és nem tetszik, amikor ki akarnak törni belőle. Médeia igazi tragikus hősnővé válik, mert nem tűri a beskatulyázást. Ő az igazságkereső, aki nem hagyja bosszú nélkül a rajta esett sérelmet, a lelkiismeretére hallgat akkor is, amikor az isteneket keresi, és önmaga szolgáltat igazságot. Stratégiájában nagy szerepet kap a bosszú, eljut a gyermekgyilkosságig, amely azt sugallja, hogy abban a világban, amelyben az igazság nem érvényesül, nem érdemes gyerekeket nevelni. Ezt a felismerést járjuk körül – tényleg nincsen ebben a világban olyan földi hatalom, amely igazságot szolgáltatna? A mű alaptörténete tulajdonképpen egy szerelmi csalódás, amelyből erkölcsi kérdések fakadnak, a hősnő pedig folyamatosan fölteszi ezeket a kérdéseket a világnak és a nézőknek. Vannak történetek, amelyekre soha nem derül fény, és úgy érzem, hogy Euripidész itt hagy nekünk egy kiskaput – ez pedig a titok, amelyet máig sem tudunk: az, hogy valóban megölte-e a gyerekeit vagy sem. Ez a hősnő szemszögéből méltányos: a világ nem érdemli meg, hogy felfedje ezt a titkot. A mi feldolgozásunkban azonban Médeia-ból nem gyilkos szörnyeteg lesz: az én olvasatomban a főhős nagyon keményen tükröt tart a részvétlen társadalomnak és a mindenkor politikának is. A mai világban nincsenek tragikus hősnők, hiszen az ő jellemzőjük az, hogy szembemen-

nek a világgal. A kérdés, hogy ha senkitől nem fogadjuk el a kritikát, akkor tragikus hőssé válunk? Médeia örök idegenné válik ebben a történetben, mindenki fél a nagy igazságkeresésétől, emiatt is marad egyedül. Nagyon összetett személyiség, a szenvedély számára nagyon fontos, ugyanakkor az esztétus tudja használni, olyannyira, hogy a király is fél tőle. Az elismerés, a megalkuvás, az alkalmazkodási készség, a kultúra és a hagyomány tematikája is jelen van a darabban és előadásban. Tudnak-e az emberek egymáson segíteni? – ez a mű, az előadás és a mai világ egyik legnagyobb kérdése. A zenei világunk az erdélyi népzene világát idézi, hiszen a főhőst akár úgy is lehet értelmezni, mint egy erdélyi, nagyvilágba szakadt nő tragédiáját, aki azzal küzd, hogy befogadják őt anélkül, hogy feladja a saját kultúráját.

A laszont alakító *Korpos András*, a Tompa Miklós Társulat színésze vendégművészként érkezett a Spectrum Színházhoz: – Egy vizsgadarabban, az Othellóban dolgoztunk először együtt Török Violával, és nagyon szerettem azt a munkát, a rendezés és játszás szintjén nem volt különösebb problémánk. Örvendek, hogy ismét igényt tartott rám, és a Nemzeti Színház is elengedett. Nagyon szeretek máshol is dolgozni, úgy érzem, hogy egy kicsit kevesebb nyomás van rajtam. Minden felkérésnek örvendek, mert meg tudok kóstolni különböző életképeket, olyanokat, amelyeket más közegben élő emberek nem. Ebben a darabban a legfelsőbb tízezer életérzését kóstolom. A színészet olyan közeget, amelyben mindent

meg lehet élni, ahogyan mondják, az emberi élet csak árnyék, a művészi élet valóságos. Iaszón az én olvasatomban áldozata a mai világnak, nincs saját akarata, sodródik azzal, amit diktál a környezete. Neki csak úgy adatik meg, hogy valahogy létezzon, ha eladja a lelkét. Mégis olyan figura, akit el lehet fogadni, mert azt teszi, amit a trend szeret és elfogad olyanokat, akiket nem. A Médeiat játszó *Márton Emőke-Katinka* elárulta, nem volt egyszerű számára a karakterformálás:

– Az eddigi szerepeim közül ez a legnehezebb, nagy mélységeikig kell lemennem, hogy megtaláljam a főhős identitását, azt az identitást, amellyel azonosulnom kell. A közös pontokat és az eltávolodás folyamatát sem könnyű összehangolni. Még mindig keressük, kutatjuk ezt – olyan összetett személyiségről van szó, akit én is naponta próbálok magamban felidézni. Azért is izgalmas ezzel a karakterrel foglalkozni, mert nincsen gyerekek, és ezért egy picit megfoghatatlan marad számomra a Médeia észjárása. Reméljük, hogy a legjobbakat tudom kihozni belőle.

Szász Anna is saját szerepéről szólt: – A dajka is összetett figura, aki nemcsak Médeia őrzoangyala, hanem a tömeg visszhangja is, a kapocs az égiek és a földiek és a hősnő között. Ennyi éven, a világot megjárva én is valom azt, amit a darabbeli karakterem: hogy a saját útját mindenkinek meg kell járnia. *Kárp György* színművészt Kreón szerepében láthatjuk ezúttal:

– A Kreón mint királyi név többször előfordul a görög drámairoda-

lomban. Szophoklésznál zsarnok, itt pedig nem, csak ő is az események áldozata. Nem akar trónviszályt, ezért végül úgy dönt, hogy elkergeti Korinthoszból Médeiat – mondta szerepéről *Kárp György*, majd az Aigeusz király szerepében bemutatkozó *Tatai Sándor* szólalt fel:

– Az én gondom az, hogy az én karakterem csak jót tesz, holott igazán emberivé akkor válik egy karakter, amikor mindkét oldal – a jó és a rossz is – egyszerre megmutatik. Nagyon érdekes és fontos ennek a megjelenítése. Amint a beszélgetés folyamán megtudtuk, a Médeiat Marosvásárhelyen eddig nem játszták. A főiskolán 1976-ban bemutatták ugyan, de akkor sem az eredeti verziót láthatta a közönség. A Spectrum a művet a legújabb fordításban mutatja be, ez Rakovszky Zsuzsa munkája – a szöveg könnyen mondható és értelmezhető. Ettől is lesz nagyon mai, modern. És ha kétezer-ötszáz évvel ezelőtt Médeia volt a legérdekesebb női figura, akkor ma még inkább az. Igen érdekes, hogy Euripidész, az antik görög szerző hogyan látta ezt a karaktert, ezt a tematikát – csak az igazán nagyok szoktak egy-egy női figurához eképpen hozzájárulni.

A Médeia bemutatója november 18-án este 7 órától veszi kezdetét. A soron következő előadásokra november 19-én és november 29-én este 7, december másodikán délután 5, december 6-án este 7, valamint december 10-én délután 5 órakor kerül sor. A produkció rendezője *Török Viola*, zenéjét jegyezte *Kelemen László*, a jelmez *Takács Tímea* munkája, a fény- és hangtechnikáért *Incze Róbert* felel.

23. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház • 2017. november 16–19.
www.szh.ro/konyvvasar • www.facebook.com/konyvvasar

ahol a múlt és a jövő...

SZOMBAT, 2017. NOVEMBER 18.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – Koinónia Kiadó standja – Reggeli elmélkedés I. – *John Piper: Az öröm hajnala* című adventi kötetének kapcsán. Gondolat-elbeszélés, dallamos, kávéval reggel *Daray Erzsébet*, a könyv fordítójának vezetésével.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – Protokollterem – Felolvasónap – Gyéresi Júlia színművésznő olvassa fel *Arany János* összes verseit.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – 1. sz. próbaterem – *Olvasd el, és jétsz velünk!* – A vetélkedő döntője a III-IV. osztályosoknak.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – Kisterem – Bábéledés – *Mazsola*. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem III. éves bábosainak közreműködésével. Rendező *Máthé Rozália*.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – Underground terem – Könyvklub – Filmvetítés – *Faragó Annamária: Repülj, madár, repülj, Menaságra repülj...* (Dokumentumfilm – 2016). A vetítésen részt vesz a film szerzője.

11⁰⁰ Nemzeti Színház – Nagyterem – Gyermekkoncert – *Kutyából szalonna*, a *Kaláka* együttes és *Lackfi János* előadásában. (A K & KaArt produkciós iroda szervezésében.)

11⁰⁰ Kultúrpalota – Tükörterem – Könyvbemutató – *Szabó György: Aradtól az országgyűlésig. A Magvető Kiadónál, a Tények és tanúk sorozatban megjelent könyvet Gróh Gáspár, H. Szabó Gyula, Markó Béla és Novák Csaba Zoltán méltatja. Közreműködik Nagy István.*

11⁰⁰ Nemzeti Színház – Kisterem – Kalligram Kiadó – Prózamatiné – *Király Kinga Júlia* és *Szeifert Natália* olvas fel írásaitól.

11⁰⁰ Nemzeti Színház – Klubterem – *Gyere velem könyvvásárra!* – Zenefoglaloklás kicsiknek. Vezető *Geréd Jolán* fuvolatanár.

11⁰⁰ Nemzeti Színház – Dedikálósarok – Dedikálás – *Szele Anna: Felejtés el a Lajost!* (Könyvklub)

11⁰⁰ Nemzeti Színház – Lector Kiadó standja – Dedikálás – *Darabos Enikő: Testmetaforák a kortárs magyar irodalomban.*

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Klubterem – *Gyere velem könyvvásárra!* – Koinónia Kiadó, Kreatív Kiadó – Könyvbemutató – *Minden tárgyban, szögletben egy mese rejtőzik* – *Sikó Barabási Eszter: Meseotthon, A nyolc testvér, Gál Andrea: Hátamon a zsákomb. Sikó Barabási Eszterrel és a kótetek illusztrátorával, Karda Zenkővel és Bódi Katalin Rostás-Péter Emese és Tekei Erika beszélgetnek*

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Nagyterem – Gutenberg Kiadó – Dedikálás – *Lackfi János: Kutyából szalonna* (a *Kaláka* együttes lemezével).

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Lector Kiadó standja – Dedikálás – *Demeter Zsuzsa: Szandora Mária a háttérben. Kínos Annamária költészet.*

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Irodalmi Kávéház (a főpáholy előtti galérián) – *Van-e transzilván irodalom?* – *Mészáros Sándor, Markó Béla és Kovács András Ferenc* beszélgetnek.

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Kisterem – Író-olvasó találkozó – Meghívott *Kertész Erzsébet* író, a *Pény Sebestyén* című könyv szerzője és *Orosz Annabella*, a könyv illusztrátora.

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Klubterem – *Gyere velem könyvvásárra!* – *Kétszets te is illusztrációt!* Képzőművészeti foglalkozás *Eperjesi Noémi* közreműködésével.

13⁰⁰ Nemzeti Színház – Sütő András terem – *Tortoma Kiadó – Könyvbemutató – Horváth Arany: Tenyéri ország*

13⁰⁰ Nemzeti Színház – Lector Kiadó standja – Dedikálás – *Fodor János: Bernády György. Politikai életrajz.*

13⁰⁰ Nemzeti Színház – Koinónia Kiadó standja – Dedikálás – *Sikó-Barabási Eszter: Meseotthon és Kabátvilág, gombesetor.*

13⁰⁰ Nemzeti Színház – Gutenberg Kiadó standja – Dedikálás – *Albert Homonnai Emő: Lenci könyve* című kötetét dedikálja a szerző és a könyv illusztrátora, *Fazakas Ildikó.*

14⁰⁰ Nemzeti Színház – Irodalmi Kávéház (a főpáholy előtti galérián) – *A nő test az irodalomban* – *Király Kinga Júlia, Szeifert Natália és Márton Evelin* beszélgetnek.

14⁰⁰ Nemzeti Színház – Gutenberg Kiadó standja – Dedikálás – *Demény Péter: Városi állatok* című kötetét dedikálja a szerző és a könyv illusztrátora, *Orosz Annabella.*

15⁰⁰ Nemzeti Színház – Sütő András terem – Könyvklub – Könyvbemutató – *Faragó Annamária: Háború és lélek. (Egy jász család élete Trianontól a kommunizmusig.)* A szerzővel *Baráz Miklós*, a kiadó vezetője beszélget.

15⁰⁰ Nemzeti Színház – Dedikálósarok – Dedikálás – *Király Kinga Júlia: Apa Szarajevóba ment és Szeifert Natália: Az állatok szerekről.*

15⁰⁰ Nemzeti Színház – Klubterem – *Gyere velem könyvvásárra!* – *Csoákert – több, mint játék.* Alkalmazott (báb)színházi foglalkozás *Tóth Ferenc* és *Barabási Hajnalka* pedagógusok közreműködésével.

15⁰⁰ Nemzeti Színház – Gutenberg Kiadó standja – Dedikálás – *Szabó Róbert Csaba: Vajon Nagy és az aranyások* című kötetét dedikálja a szerző és a könyv illusztrátora, *Orosz Annabella.*

15⁰⁰ Nemzeti Színház – Underground terem – Bookart Kiadó – *Filmpremier – Hajdú Farkas-Zoltán: ALLA RUSTICA* (Dokumentumfilm – 57', készítését *Tánczos Vilmos Elejtett szavak* című kötetét ihlette.) A bemutatót részt vesz a film rendezője.

16⁰⁰ Nemzeti Színház – Irodalmi Kávéház (a főpáholy előtti galérián) – *Irónia és pártos a mai magyar költészetben.* *Lackfi János* és *Markó Béla* beszélgetnek.

16⁰⁰ Nemzeti Színház – Klubterem – *Gyere velem könyvvásárra!* – *Koinónia Kiadó – Barni prágai öltözet.* 15 éve született *Barni* mesefigurája. Humoros párbeszéd és játék *Zágoni Balázs* *Barni* könyve új kiadás kapcsán. A könyv szerzőjével *Berke Krisztina-Ágnes* beszélget.

16⁰⁰ Nemzeti Színház – Tamási Áron terem – *Tortoma Kiadó – Bemutató – A Kelet Kapuja* című történelmi folyóirat első két lapszámát *Dr. Obrusánszky Borbála* főszerkesztő és *Demeter László* kiadóvezető ismerteti.

16⁰⁰ Nemzeti Színház – Gutenberg Kiadó standja – Dedikálás – *László Noémi: Bodzabél és Szócs Margit: Az összecukható magyarság* című kötetét a szerzők a könyvek illusztrátorával, *Kürti Andreával* együtt dedikálják.

16⁰⁰ Nemzeti Színház – 1. sz. próbaterem – *Love2Translate Kiadó – Könyvbemutató – Dr. David Hawkins: Én: valóság és szubjektívítás.* Bemutatója *Dr. Rácz Attila* pszicháterapeuta.

17⁰⁰ Nemzeti Színház – Kisterem – *Költők Kerekasztala: Arany János ma* – Meghívottak: *Demény Péter, Fekete Vince, Karácsonyi Zsolt, Lackfi János, László Noémi, Lovétei László, László, Markó Béla.* Az est házigazdája *Mészáros Sándor*, a Kalligram Kiadó vezetője.

17⁰⁰ Nemzeti Színház – Tamási Áron terem – *Kriterion Kiadó – Könyvbemutató – Cseh Katalin: Émlékbazar.* A könyvet méltatja és a szerzővel beszélget *H. Szabó Gyula.*

17⁰⁰ Nemzeti Színház – Dedikálósarok – Dedikálás – *Tamás Kincso: Módos asszony úres kézzel* (Mentor Könyvek Kiadó).

17⁰⁰ Nemzeti Színház – Koinónia Kiadó standja – Dedikálás – *Zágoni Balázs* (a *Barni* könyvek, *Kolozsvári mesék, Erdélyi gyermekenciklopédia szerzője*) és *Kürti Andrea* (a *Madarász Béni, avagy az úrpárittyás ajándéka, Mányómesék, Mányónyár, Erdélyi gyermekenciklopédia illusztrátora*).

17⁰⁰ Nemzeti Színház – 1. sz. próbaterem – *Koinónia Kiadó – Könyvbemutató – A román kommunizmus különös története* (Lucian Boia). *Lehet-e igaz a történetírás?* (Neagu Djuvara). Az izgalmas témákról *Rostás-Péter István* újságíró, a *Djuvara-kötet* fordítója és *Lázok Klára* történész beszélgetnek.

18⁰⁰ Nemzeti Színház – Dedikálósarok – Dedikálás – *Csáky Zoltán: Volt egyszer egy két Duna. Történetek, vallomások a 25. évfordulón* (Nap Kiadó).

19⁰⁰ Nemzeti Színház – Nagyterem – *A Kaláka együttes és Lackfi János koncertje – Arany János-est.* (A K & KaArt produkciós iroda szervezésében.)

VASÁRNAP, 2017. NOVEMBER 19.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – Koinónia Kiadó standja – Reggeli elmélkedés II. – *John Piper: Az öröm hajnala* című adventi kötetének kapcsán. Gondolat-elbeszélés, dallamos, kávéval reggel *Daray Erzsébet*, a könyv fordítójának vezetésével.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – 1. sz. próbaterem – *Olvasd el, és jétsz velünk!* – A vetélkedő döntője V-VIII. osztályosoknak.

10⁰⁰ Nemzeti Színház – Klubterem – *Love2Translate Kiadó – Könyvbemutató és meditáció gyermekeknek, szülőknek és pedagógusoknak* – *Caroline Sherwood Barátsháiban önmagammal* című kifestő munkafüzetét bemutatja a szerző. Tolmács: *Dr. Fazakas Noémi*, a *Sapientia RMTÉ* adjunktusa. A tanításban nagy tapasztalattal rendelkező trónó gyakorlati bemutatót is tart a könyv használatáról: a résztvevők a szerző vezetésével megtapasztalhatják a meditáció testre-lelekre gyakorolt jótékony hatását.

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Sütő András terem – *Garabontzia Kiadó – Könyvbemutató – Vetési Tamás Csaba: Isten nekünk háttal 1914–1918.*

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Dedikálósarok – Dedikálás – *Csáky Zoltán: Volt egyszer egy két Duna. Történetek, vallomások a 25. évfordulón* (Nap Kiadó).

12⁰⁰ Nemzeti Színház – Kisterem – *Színházi előadás – A kalás. Kosztolányi Dezső* novellája alapján rendezte *Brassai Eszter.*

SZERVEZŐK:

 ROMÁNIAI MAGYAR KÖNYVES CÉH

 MAROSVÁSÁRHELYI KULTURÁLIS KÖZÖSSÉG

KIEMELT MÉDIAPARTNER:

 NÉPÚJSÁG

A hirdetés rovataban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ falusi ház Székesen 5.100 m² kerttel, 1 ha erdő, 1,16 ha szántó. Tel. 0745-206-048, 0265/311-271, 8-20 óra között. (5066-l)

VÁSÁROLOK régi könyveket, térképet, tanszereket, Teodolit mikroszkópot. Tel. 0745-700-486. (Sza.-l)

TÚZIFA eladó. Tel. 0742-732-247. (1600)

TÚZIFA eladó. Tel. 0745-793-465. (1600)

TÚZIFA eladó, akár felvágva. Tel. 0746-189-919. (5044)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0757-626-019. (5067)

TÚZIFA eladó. Tel. 0747-594-011. (4968)

TÚZIFA eladó. Tel. 0758-548-501. (4926)

ELVESZETT

ELVESZETTEM Csibi Ildikó névre szóló ingyenes autóbuzsberletem. Semmisnek nyilvánítom. (5120)

TÁRSKERESÉS

MAGYARORSZÁGRÓL, 40 éves, független, Szeged környéki vállalkozó férfi keresi független nő ismeretségét, aki egy biztos egzisztenciával rendelkező helyre szülné gyermekeit. Tel. 00-36-202-658-482. (Hsz.)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (4942)

Nyárádszereda Város Polgármesteri Hivatala a helyi tanács 2017. szeptember 28-i 70. számú határozata értelmében nyilvános árverést szervez egy, a Nyárádszereda város tulajdonában levő **szemetesautó eladására**. Az árverés időpontja: 2017. december 4., 12 óra, a polgármesteri hivatal székelyhelyén. A feladatfüzet és más szükséges dokumentumok megvásárolhatók a polgármesteri hivatal székelyhelyén. További információk a székelyhelyen. Telefon: 0265/576-004, fax: 0265/576-080.

Tóth Sándor polgármester Szentgyörgyi Ildikó jegyző

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, és eladok hűtőket, fagyasztókat garanciával. Tel. 0722-846-011. (5058)

TAKARÍTÁST vállalom. Tel. 0753-628-139. (5074)

SZOBA- és lépcsőházfestést vállalom. Tel. 0746-854-850. (5062)

MEGEMLÉKEZÉS

Lassan megyek, halkán lépek, s egyszer csak odaérek. Megérkeztem arra a helyre, hová a legjobb édesapa van temetve. Szememben könnyek, csak állok, mert bánatomra vigaszt sehol nem találok. A hideg sírkövet kezimmel megsimogatom, ez az, amit tehetek, hisz nem szól már, hiába akarom. Hűvös szellő simogatja arcom, ilyenkor tudom, ő van ott, hogy megvigasztaljon. A virágot a sírjára leteszem, s elmondom, hogy ugyanúgy szeretem. Bár már nem mesél, nem mondja, hogy szeret, csak a szél fúj és a könnyem leperreg. Aztán lassan búcsút veszek: „*Apa, mindig szeretlek*”.

Soha el nem múlt fájdalommal emlékezünk a legdrágább férjre, édesapára, nagyapára, apósra, **ÉRSEK LŐRINCRE** halálának harmadik évfordulóján. Hiánya pótolhatatlan! Emlékét elevenen őrzi bánatos felesége, leányai, unokája és veje. (5085-l)

Kegyelettel emlékezünk **SZÖVÉRFY DÉNESRE** halálának 16. évfordulóján. Nyugodjon békében! Emlékét szívünkben őrizzük. Leánya és két fia családjukkal. (4883)

Szeretettel és könnyes szemmel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, november 16-ára, **DOCZI JÁNOS** halálának második évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi felesége és szerettei. Nyugodj békében, drága kicsim! (4915)

Szomorú szívvel emlékezünk a havadtói születésű **HAVADI SÁNDORRA** (Sanyi) november 16-án, halálának 25. évfordulóján. Nyugodjál békében! Családja és testvérei családjukkal. (5008)

„*Akiket szerettünk, s már sírban nyugszanak, igazi nyughelyük a szívünkben marad.*”

Bárhogy múltak az évek, a lélek nem feled, mert összeköt minket az örök szeretet.”

Bánatos szívvel emlékezünk november 16-án **KOVÁCS ANDRÁS GYÖRGYRE** (Bandi) halálának 7. évfordulóján. Emlékét őrzi felesége, gyermekei, veje és unokája. (5106-l)

„*Egy gyertya lángja lobban a szélben, így emlékezünk Rád minden évben.*”

November 16-án húsz év telt el, amióta itt hagyott a szeretett férj, nagytata, testvér, a fintaházi születésű **MOLDOVÁN LÁSZLÓ** (gépkocsivezető). Szép emlékét őrzi az ő szerettei. Nyugodjál csendesen! (5099)

Fájó szívvel emlékezünk november 15-én a szeretett édesanyára, nagymamára, anyósra, testvérré, sógornőre, rokonra, szomszédra, **BÖSZÖRMÉNYI KLÁRA** özv. **SCHLETT ANDORNÉRA** halálának 14. évfordulóján. Drága emlékét szívünkben őrizzük. Nyugalma legyen csendes és békés! Szerettei. (5123)

Kegyelettel és fájó szívvel emlékezünk november 16-án **MOLDOVÁN ILDIKÓRA** szüli. Csiszér halála 6 éves évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei: férje, lánya, fia családjukkal. (5129)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, nagypapa, após, unokatestvér, rokon, jó szomszéd és barát, a szabédi születésű

SZ. NAGY ELEK a vegyi kombinát volt termős alkalmazottja életének 87. évében, 62 évi boldog házasság után csendesen megpihent. Temetése 2017. november 16-án de. 11 órakor lesz az új kórház mögötti temetőben, unitárius szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Búcsúzik tőle bánatos családja. (5109-l)

Fájó szívvel búcsúznunk „**APÁTÓL**”. Nyugodjon békében! Az Adorjáni család. (5109-l)

Fájdalomtól megtört szívvel, Isten akaratába belenyugodva tudatjuk, hogy a forrón szeretett férj, apa, nagypapa, testvér, após, rokon, barát, a szentháromsági születésű

ÚJFALVI KÁROLY (Sanyi) ernyei lakos, a TCM volt víz-gáz szerelője életének 73., házasságának 50. évében, türelemmel és méltósággal viselt súlyos betegség után elhunyt. Drága halottunkat 2017. november 17-én, pénteken 13 órakor helyezzük örök nyugalomra a remeteszegi sírkertben. Részvétnyilvánítást november 16-án, csütörtökön 19 órakor fogadunk a Vili Funerár Kft. ravatalozótermében. Nyugodjon békében! A gyászoló család. (5091-l)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, rokon, barát és szomszéd, özv. **SZABÓ ÉVA-MAGDOLNA** nyugdíjas tanítónő 78 éves korában eltávozott szerettei köréből. Drága halottunkat november 17-én, pénteken 13 órakor kísérik utolsó útjára a megyei kórház mögötti temetőbe, katolikus szertartás szerint. Búcsúznak tőle: lánya, Réka, fia, Lóránt családjukkal együtt. (5088-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa, testvér, após, apatárs, rokon, jó szomszéd, jó barát, a deményházi születésű **BALOGH ÁKOS** az Ileför volt mestere 81 éves korában eltávozott szerettei közül. Drága halottunkat 2017. november 17-én, pénteken 13 órakor a marosvásárhelyi katolikus temetőben helyezzük örök nyugalomra, katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Gyászoló szerettei: lánya, Mónika, fia, Lehel, veje, menyé és négy unokája. (5118-l)

Szomorú szívvel búcsúznunk keresztlányunktól, **KISSNÉ DÁN GYÖNGYITŐL**. Emléke örökre szívünkben marad. Szabó András és családja. (5084-l)

Megrendült szívvel búcsúznunk unokatestvérünktől, **KISSNÉ DÁN GYÖNGYITŐL**. Zsuzsi, Ildikó és családjuk. (5084-l)

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, após, testvér, sógor, nagytata, dédtata, apatárs, **BARTIS IMRE** életének 79. évében november 13-án visszaadta a lelkét Teremtőjének. Temetése november 16-án 13 órától lesz a marosvásárhelyi református sírkertben. A gyászoló család. (5124-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, dédnagymama, rokon,

JAKABOS MARGARETA szüli. Demeter életének 84. évében, 61 évi boldog házasság után csendesen megpihent. Temetése 2017. november 16-án 13 órakor lesz a gerneszegi sírkertben, református szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Búcsúzik tőle a gyászoló család. (5135-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **BALOG IRÉN** született **VIGH IRÉN** életének 89. évében hosszú szenvedés után megpihent. Temetése 2017. november 17-én, pénteken 15 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temetőben. Nyugodjon békében! A gyászoló család. (5144-l)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak nagyra becsült mesterünk, **NAGY ELEK** elhunytja miatt érzett mély fájdalmában. Volt kollégái a vegyi kombinát Termo részlegének D váltásából. (5136-l)

Megrendülve búcsúznunk volt osztálytársunktól, **SZ. NAGY ELEKTŐL**. Őszinte részvétünket és mély együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak. A Marosvásárhelyi Középfokú Technikai Mechanikai Szakiskola 1953-ban végzett IV. B és IV.C osztályából osztálytársai. (5133-l)

Őszinte részvétünket fejezzük ki Nagy Olgának szeretett **FÉRJE** elhunytja alkalmából. „**APA**” nyugodjon békében! „Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben él, és örökké itt marad.” (Reményik) Emléke legyen áldott! Adél és családja, Huba és családja. (5141-l)

GUTENBERG KÖNYVESBOLT HELIKON

Novemberben dízhelyen a **LIBRI KIADÓI CSOPORT** **10% KEDVEZMÉNY**

AGATHA CHRISTIE regényei
Gutenberg Könyvesboltok

Csiszsereda: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 | gutenbergkonyvesboltcsiszsereda
Székelyudvarhely: Marton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 | gutenbergkonyvesboltsekefyudvarhely
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 | gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

Pénzügyminisztérium
Adó- és Pénzügyi Hivatal
Brassói Regionális Pénzügyi Főigazgatóság
Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal
Jogi személyeket végrehajtó és bevételező osztály
Marosvásárhely, Dózsa György utca 1-3. szám, tel.: 0265/250-982, fax: 0265/261-093, e-mail: lorand.suba.ms@anaf.ro

Eladási közlemény

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal székhelyén (Marosvásárhely, Dózsa György utca 1-3. szám) 2017. november 27-én 11 órai kezdettel nyilvános árverésen értékesíti az alábbi cégek javait, az állami adósságok behajtása érdekében:
HOTSALE EUROPE KFT., adószám 27395492, Marosvásárhely, Páring utca 58/14., Maros megye, végrehajtási dosszié H496

– hatrészes irodai bútorzat (archiváló), kikiáltási ár 60 lej + 19% héa
– Canon C2020L nyomtató, 1.000 lej + 19% héa
– DL-272358739 R210 szerver, 750 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, IV. licit, a 2015. évi 207-es törvény 250-es cikkelye 11. és 14. bekezdése értelmében. A fenti ingóságok nincsenek elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 138.681 lej, a cég nem héafizető.

CONSTRUCTII INGINERESŢI KFT., adószám 14720613, Marosvásárhely, 1918. December 1. út 30/5. szám, Maros megye

– végrehajtási dosszié C1165

– MST M544 típusú buldoexkavátor, 59.432 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, IV. licit, a 2015. évi 207-es törvény 250-es cikkelye 11. és 14. bekezdése értelmében. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 74.469 lej, a cég héafizető.

RAIANIZ KFT., Názánfalva, Liliom utca 9/C, Maros megye, adószám 30395450, végrehajtási dosszié R1339

– 124L470 típusú Scania tehervontató, 2002-es gyártású, azonosítószáma XLER4X20004483927, homologálási száma BJSC311111J69R3, DT 13.02 motor, szériaszáma 1179553, 11.705 köbcmentis, dízel, rendszáma MS-11-JCE, fehér, komplett, normál kopás, 17.000 lej + 19% héa

– önűritős félpótkocsi, LANGENDORF SKA 24/26, 1992-es gyártású, azonosítószáma 17179, homologálási száma D3LA1E0011J4800, szürke-piros színű, 10.500 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, III. licit. Az ingóságok nincsenek elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 35.646 lej, a cég héafizető.

MAROSVÁSÁRHELYI GYÜMÖLCSTERMESZTŐ ÉS KÍSÉRLETI ÁLLOMÁS, adószám 1196828, Marosvásárhely, Legelő utca 1., Maros megye, végrehajtási dosszié S664

– félautomata hídmérleg, 5.400 lej + 19% héa

– önrakodó utánfutó, 1.050 lej + 19% héa

– 3 t-ás emelőtargonca, hiányzó alkatrészekkel, nem működőképes, 2.500 lej + 19% héa

– VN-P 1200 LT öntözőberendezés, 900 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, III. licit. Az ingóságok nincsenek elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 2.189.485 lej, a cég héafizető.

MAROSVÁSÁRHELYI GYÜMÖLCSTERMESZTŐ ÉS KÍSÉRLETI ÁLLOMÁS, adószám 1196828, Marosvásárhely, Legelő utca 1., Maros megye, végrehajtási dosszié S664

– 3000 l-es pócegodör-szippantó, 1.920 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 75%-át jelenti, II. licit. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 2.189.485 lej, a cég héafizető.

MULTICOM IMPEX KFT., adószám 2528372, Marosvásárhely, Cutezanţei utca 81/14., Maros megye, végrehajtási dosszié M20

– 1866 négyzetméteres beltelek, kataszterszáma 455/1, telekkönyvszáma 53856, régi telekkönyvszáma 2636/N, Marosszentanna községben, Udvarfalván, kikiáltási ár 38.808 lej.

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, III. licit. Az ingatlan nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 141.617 lej, a cég héafizető.

COROLLA KFT., adószám 15864528, Marosvásárhely, Cibinului utca 13/A, Maros megye, végrehajtási dosszié száma C1397

– Opel Combo BE11, rendszáma MS-08-XIB, homologálási száma AFPL141511C85E3/2006, azonosítószáma WOL0XCF0663007217, dízel, fehér, törzskönyvszáma E838614, működőképes, 3.640 lej + 19% héa

– Volkswagen haszonjármű, rendszáma MS-09-PNK, homologálási száma BF12111F11UB5E3/2007, azonosítószáma WV1ZZZ7H27H007013, dízel, fehér, törzskönyvszáma E782147, 9.396 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, III. licit. Az ingóságok nincsenek elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 52.574 lej, a cég héafizető.

SUBTRANSKON KFT., adószám 10527220, Marosvásárhely, 1918. December 1. út 188/7., Maros megye, végrehajtási dosszié S760

– IP260D pneumatikus dugattyú, 2015-ös gyártás, 18.600 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 50%-át jelenti, III. licit. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 126.868 lej, a cég héafizető.

BLUE INDACO TEXTILE KFT., adószám 35309590, Marosvásárhely, Március 8. utca 34., Maros megye, végrehajtási dosszié száma B1664

– VI BE MAC szegő-varró gép, 12.163 lej + 19% héa

– Beisler típusú szegő-varró gép, 16.123 lej + 19% héa

– gomblyukvágó gép, 5.943 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 75%-át jelenti, II. licit. Az ingóságok nincsenek elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 642.020 lej, a cég héafizető.

TRANS LOGISTIC COMPANY KFT., adószám 11024544, Marosvásárhely, Raktár utca 4., Maros megye, végrehajtási dosszié száma T464

– 638/Vito 110D típusú Mercedes Benz haszonjármű, azonosítószáma VSA63807413084616, homologálási száma BFME171N11B61E2/1997, dízel, piros, kikiáltási ár 3.825 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési ár 75%-át jelenti, II. licit. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 46.300 lej, a cég héafizető.

IMPEX GRACIA COM KFT., Marosvásárhely, Gloriei 1/3., Maros megye, adószám 1215369, végrehajtási dosszié száma I104

– MIVAMAC MV-8700D típusú varrógép, két db, kikiáltási ár 1.158 lej + 19% héa.

A kikiáltási ár a felértékelési árat jelenti, I. licit. Az ingóságok nincsenek elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 68.536 lej, a cég nem héafizető.

ATELIERUL DE CERAMICA HAND MADE KFT., Bárdos 29. szám, Maros megye, adószám 30210390, végrehajtási dosszié száma A4689

– munkaasztal, kikiáltási ár 2.060 lej + 19% héa

– Shimpo keverőgép vákuumszivattyúval, kikiáltási ár 18.270 lej + 19% héa

– Shimpo Whisper T elektromos eszterga, két db, 3.400 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési árat jelenti, I. licit. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 75.794 lej, a cég héafizető.

CIS REAL TOPOGRAFIE KFT., Marosszentanna, Voinicenilor u. 686. szám, Maros megye, adószám 28260140, végrehajtási dosszié száma C2491

– Leica TCR805 Power teljes mérőállomás, kikiáltási ár 10.920 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési árat jelenti, I. licit. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 39.683 lej, a cég héafizető.

CNS-CMM MARKET KFT., Marosvásárhely, 1848. út 20D/4., Maros megye, adószám 32728038, végrehajtási dosszié száma C2775

– Volvo M V50 személygépkocsi, azonosítószáma ZV1MW75416223304, 2006-os gyártás, 1997 köbcmentis, rendszáma MS-12-NPZ, kék, kikiáltási ár 18.000 lej + 19% héa

A kikiáltási ár a felértékelési árat jelenti, I. licit. Az ingóság nincs elzálogosítva. Nincs óvás a végrehajtás ellen. A végrehajtásban levő összeg 63.737 lej, a cég héafizető.

*A héát illető szabályokat és arányokat, amelyeket az ingatlanok/ingóságok esetében alkalmaznak, a 2015. évi 227-es, az adótvénnyel kapcsolatos törvény tartalmazza.

Felkérünk mindenkit, aki valamilyen címen jogot formál a fent említett javakra, hogy értesítse erről a végrehajtót a licit időpontja előtt.

A vásárlásban érdekeltet felkérjük, hogy az árverés előtti napig mutassák be a következő iratokat: vásárlási ajánlat, az indulási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló dokumentum (az összeget a marosvásárhelyi Állami Kincstárhoz kell befizetni, számlaszám: IBAN RO62TREZ4765067XXX014298, adószám 4322637), az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazását, román jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott cégbejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a cégbejegyzési okirat román nyelvű fordítását, román magánszemélyek a személyazonosságát igazoló anyagi másolatát.

Jelen okirat a közléstől vagy tudomásulvételtől számított 15 napon belül megfellebbezhető az illetékes bíróságon, a 2015. évi 207-es újraközlött, módosított és kiegészített törvény pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 260. és 261. cikkelye értelmében.

A 2015. évi 207-es, újraközlött, módosított és kiegészített törvény pénzügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 9. cikkelye 2. bekezdésének d pontja értelmében a végrehajtás alatt álló adófizető meghallgatása nem kötelező.

Bővebb tájékoztatás a hivatal székhelyén vagy a 0265/250-982-es telefonszámon, 166, 179-es mellék.

Jelen közlemény kifüggesztésének dátuma: 2017. november 16.

**Olivia Sintean hivatalvezető-helyettes
Cimpeanu Carolina osztályvezető**

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TORDAI CÉG alkalmaz hús- és hentesáruüzletébe ELADÓ-NŐT. Tel. 0744-681-130. (19549)

ROMÁN TŐKÉJŰ ÉPÍTKEZÉSI CÉG alkalmaz KÉPESÍTETT KŐMŰVESEKET, ÁCSOKAT, VASBETONSZERELŐKET, minimum 3 éves tapasztalattal. Az önéletrajzokat a következő faxszámmon: 0265/266-067, e-mailben az office@moragroind.ro címen, vagy személyesen Marosvásárhelyen, az 1848. út 50/6. szám alatti irodánkba várjuk. (60562)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: RECEPCIÓST, gyermekek számára ANIMÁTORST; PINCÉRT, SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (60391)

AJÁNDÉKTÁRGYAK ÉS DEKORÁCIÓS ELEMÉK KÉSZÍTÉSÉVEL FOGLALKOZÓ CÉG 2017-ben végzett, legalább érettségivel rendelkező FIATALOKAT alkalmaz gyártási részlegére. A cég vállalja az alkalmazottak ingyenes betanítását. Érdeklődni és önéletrajzokat küldeni az office@norand.ro e-mail-címen lehet. (60607-I)

A KREATIV KIADÓ alkalmaz román- és angolnyelv-tudással, előkönyvelési ismeretekkel rendelkező munkatársat. Az önéletrajzokat az office@kreativkiado.ro e-mail-címmel várjuk. (60607-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓKAT alkalmaz. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon vagy személyesen a cég székhelyén, a Maros utca 17. szám alatt lehet. (sz.)

ELÁRUSÍTÓNŐT alkalmazunk ABC-be. Tapasztalattal rendelkezők előnyben. Tel. 0740-034-622. (19548)

NYÁRÁDSZEREDÁBA alkalmazunk FESTŐT ASZTALOSMŰHELYBE. A szállítást biztosított. Tel. 0743-030-161. (-I)

A Népszerűség hirdetési irodájában felvesszük APRÓHIRDETÉST a kolozsvári SZABADSÁGBA, a csíkszeredai HARGITA NÉPÉBE, a sepsiszentgyörgyi HÁROMSZÉKBE és az aradi NYUGATI JELENBE.

Sikeressé vált a jeddi nagytakarítás

A remélnél jóval több hulladék gyűlt össze

Fotó: Gligor Róbert László

Sikeressé vált a Bányai István jeddi polgármester az őszi nagytakarítási akciót. A november 3–5-i hétvégére nagytakarítást hirdettek a lakosság körében, s a felhívásra Sylev Salubriserv hulladékgyűjtő háztartási hulladékot a lakosság a községközpontban elhelyezett szemétygyűjtő konténerbe szállította. Ottjártunkkor talicskával, lovas szekérrel, vállon vitt műanyag zsákkal vagy épp pótkocsival érkeztek az emberek, hogy bepakolják az otthoni kacsát, szemetet. A megkérdezettek hasznosnak nevezték a kezdeményezést, örültek az al-

kalomnak, de Bányai István polgármester is elégedett az eredménnyel: két és fél, egyenként húsz köbméteres konténernyi hulladék gyűlt össze. Az önkormányzatnak a megszűnt Sylev Salubriserv hulladékszállító céggel van szerződése, amelybe azt is belefoglalták, hogy a cég évente kétszer a lakosság rendelkezésére bocsát egy-egy konténer a tavaszi és őszi nagytakarítások idején, és elszállítja az összegyűjtött hulladékot. A mostani mennyiség a remélnél jóval több, a különbözet árát az önkormányzat fedezi. (gligor)

REGISZTRÁLJON

A MAGYARORSZÁGI VÁLASZTÁSOKRA!

TEL.: 0800-444-666

Minden magyar állampolgár szavazhat, aki előzőleg regisztrált.
Ha adataiban változás történt, jelentse be!

A Siletina Impex – Helyi Közszállítási Vállalat Rt. személyzetválogatást szervez autóbusszofóri állások betöltésére

Követelmények:

- D kategóriás jogosítvány
 - személyszállítási engedély (atestat)
 - legkevesebb két év tapasztalat személyszállításban
- A kérvények önéletrajzzal, a jogosítvány, illetve az engedély, a végzettséget igazoló iratok másolatával, esetleges ajánlással a cég Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti titkárságán nyújthatók be hétfőtől péntekig 9–15 óra között.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-077-es telefonszámon.

Őszi nagytakarítás

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szervezésében november 20–22. között a következő utcákból szállítják el a szemetet:

– november 20.: I. Vescan, V. Săbădeanu, Éden, Csángó, Alsóforduló, Lóhere, Lucerna, Len, Görgényi, Kis-Remeteszeg, Remeteszeg-Bese

– november 21.: Predeal, Hidegvölgy, Segesvári út (legelő és erdőszél), Belvedere negyed, Kishegy-szőlő, A. Hidoş, Bodonhegy-szőlő.

– november 22.: Maros-part (az új gát és a Sörpatika között), a turbina partja (a Rovinari utca és az Alsógát utcai kijárat közötti szakasz).

Az ingatlantulajdonosokat, tulajdonosi társulásokat felkérjük, hogy időben takarítsák ki a háztáji gazdaságokat, udvarokat, a tömbházak körüli területet és a zöldövezetet.

• A hulladékot a járdaszélre, a szállítójárművekkel könnyen megközelíthető helyre kell kitenni egy nappal a meghirdetett időpont előtt.

• A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal felkéri azokat, akik most metszik a fákat, hogy az ágakat külön csomóba rakják, másként ezeket nem viszik el a helyszínről.

• A szemetet a meghirdetett napon szállítják el a polgármesteri hivatal illetékesei.

• Az utólag kihelyezett hulladék elszállítását a Salubriservtől külön kell igényelni, és ezért a tulajdonosi társulásnak díjat számolnak fel.

• Bontásból származó, illetve építkezési törmelék (tégla, beton) ne helyezzenek ki, mert ezt nem szállítják el. Az ilyen hulladékot csak magán- vagy jogi személy által leadott rendelésre szállítja el a Salubriserv Rt.

A program az időjárás, illetve objektív okok függvényében módosulhat. Ez esetben újraközlük az időpontot.

Moldovan Florian mérnök, a Közterület-kezelő Igazgatóság igazgatója

Marosvásárhelyi municípium versenyvizsgát szervez

referensi állás betöltésére a Kommunikációs, Nemzetközi Finanszírozású Projektek és Humánforrás-igazgatóság logisztikai osztályára

Az állásokat olyan jelentkezők tölthetik be, akik eleget tesznek a 2011. évi, utólagosan módosított és kiegészített 286-os kormányhatározattal elfogadott keretszabályzat 3-as cikkelyében előírtaknak.

Sajátos feltételek:

- középfokú végzettség érettségi diplomával
 - legalább hat és fél év szakmai tapasztalat
- A versenyvizsgát a polgármesteri hivatal Győzelem tér 3. szám alatti székhelyén tartják, az alábbiak szerint:

– 2017. december 4-én 12 óra – a dossziék benyújtásának határideje

– 2017. december 12-én 10 óra – írásbeli vizsga.

– 2017. december 18-án 10 óra – állásinterjú.

A beiratkozáshoz szükséges iratok és a könyvészet listája a weboldalon tanulmányozható.

Bővebb tájékoztatás a 0265/268-330-as telefonszám 110-es mellékállomásán vagy a székhelyen: Győzelem tér 3. szám, 87-es iroda.

Összehívó

A polgármester 4122. számú, 2017. november 14-i rendelete értelmében soros ülésre hívják össze a marosvásárhelyi tanácsot 2017. november 23-án, csütörtökön 14 órára, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Győzelem tér 3. szám alatti székhelyére, a 45-ös terembe, a következő napirenddel:

1. Határozattervezet a Marosvásárhelyi Tanács 223/2017. július 27-i, a köztisztviselőket és Marosvásárhely polgármestere szakapparátusába tartozó szerződéses állásokat betöltők alapfizetésének megállapításáról szóló tanácsi határozat 2. cikkelye valamint a közpénzekből fizetett személyzet béréről és a helyi tanácsosok havi juttatását szabályozó 153/2017-es törvény alkalmazását célzó intézkedések életbe ültetéséről.

2. Határozattervezet a 2018-as helyi adókról és illetékekről.

3. Határozattervezet egyes 2018-as speciális illetékek megállapításáról.

4. Határozattervezet a Telekkönyvi Hivatal és a Mezőgazdasági Regiszter által megállapított speciális illetékekről a 2018-as évről.

5. Határozattervezet egyes, a Főépítészeti Igazgatóság hatáskörébe tartozó igazolások és engedélyek kibocsátásához szükséges illetékek értékének megállapításáról a 2018-as adóévről.

6. Határozattervezet egyes, a főépítészeti igazgatóság hatáskörébe tartozó speciális illetékek értékének megállapításáról a 2018-as adóévről.

7. Határozattervezet a Műszaki Igazgatóság által végzett szolgáltatások ellenértékének elfogadásáról 2018-ra.

8. Határozattervezet a közterület-rendezési és -kezelési szolgálat szolgáltatásai 2018-as díjának, valamint általa bizonyos kihágási szankciók alkalmazásának elfogadásáról.

9. Határozattervezet egyes gazdasági és közlelendési egységek működési engedélyeinek kiadására, módosítására és kiegészítésére megállapított illetékek értékének, valamint a taxisolgáltatások engedélyei díjának elfogadásáról 2018-ra.

10. Határozattervezet a Marosvásárhelyi Lakosság-nyilvántartó Hivatal speciális illetékeinek elfogadásáról 2018-ra.

11. Határozattervezet a Maros Sport- és Szabadidőközpont, valamint a Mircea Birău fedett uszoda 2018-as szolgáltatási díjainak elfogadásáról.

12. Határozattervezet a városi közművesítési közszolgálat 2018-as szolgáltatási díjainak elfogadásáról.

13. Határozattervezet a városi kertészetet, parkokat és zöldövezeteket kezelő igazgatóság speciális illetékeinek és az általuk kirótt büntetések értékének elfogadásáról 2018-ra.

14. Határozattervezet az állatkert által alkalmazott illetékek megállapításáról 2018-ra.

15. Határozattervezet az üvegházat, parkokat és zöldövezeteket kezelő igazgatóság státuszjegyzékére és munkabeosztására vonatkozó módosításokról.

16. Határozattervezet a Marosvásárhelyi zöldövezeteinek fejlesztését, fenntartását célzó egységes szervezési szabályzatról szóló 197/2007-es tanácsi határozat kiegészítéséről.

17. Határozattervezet egy Alma utcai 5949 négyzetméteres útfelület Marosvásárhely tulajdonába való átutalásáról.

18. Határozattervezet a Maros megyei víz- és csatornahálózat-infrastruktúra kiszélesítése és felújítása projekt – kód: CCI 2009 RO 161 PR 019, a POS Mediu 1. tengely –, kiegészítve a Maros megyei víz- és csatornahálózat-infrastruktúra kiszélesítése és felújítása projekttel – kód: SMIS 2014+106373 – társfinanszírozásának újra elfogadásáról.

19. Határozattervezet a Marosvásárhelyi Ingatlankezelő és Piacigazgatóság Kft. 2018-as költségvetésének kiegészítéséről.

20. Határozattervezet a műgyeppályák és a hozzá tartozó funkcionális felületek megvalósíthatósági tanulmányának és gazdasági-műszaki mutatóinak elfogadásáról.

21. Határozattervezet az SF+PT+EXEC, sportpályák a CASM keretében elnevezésű munkákat megvalósíthatósági tanulmányának és gazdasági-műszaki mutatóinak elfogadásáról.

22. Határozattervezet a hőszigetelési illeték bevezetésére (három évig) azon marosvásárhelyi tömbháztulajdonosok számára, akiknek a lakását hőszigetelték.

23. Határozattervezet egy olyan verseny elindításának elfogadásáról, amely a marosvásárhelyi zöldövezetek rendezését célozza, s amelyet marosvásárhelyi kereskedelmi társaságokkal közösen tartanak.

24. Határozattervezet a marosvásárhelyi tanács szervezési és működési szabályzatának módosításáról.

25. Határozattervezet a helyi tanács 2016. január 28-i 8. számú határozatának módosításáról és kiegészítéséről.

26. Határozattervezet egy, a Rózsa közben található ingatlan Marosvásárhely tulajdonába történő ideiglenes telekkönyvezésének szabályozásáról.

27. Határozattervezet egy Fásor utcai 3398 négyzetméteres telek 160/13592-ed részének Muntean Ioan és Muntean Ionela tulajdonából Marosvásárhely tulajdonába való átvételéről.

28. Határozattervezet egy, a Domb utcában található ingatlan Marosvásárhely tulajdonába történő ideiglenes telekkönyvezésének szabályozásáról.

29. Határozattervezet az Aquaserv Rt. tulajdonában lévő állóalpok visszaszolgáltatására, használatból való kivonására és ezek leírás utáni értékesítésére.

30. Határozattervezet a marosvásárhelyi Kulturális Tudományegyetem szerkezetére és státuszjegyzékére vonatkozó 379-es számú 2014. november 27-i helyi tanácsi határozat módosításáról.

31. Határozattervezet egyes nem lakás rendeltetésű helyiségek bérleti szerződések megújításáról, továbbá egy, Marosvásárhely tulajdonában levő helyiség kiutalásáról.

32. Határozattervezet kedvező beleegyezés meghozataláról egy, a Szabadság utca 114. szám alatt levő ingatlan versenytárgyalásos bérbeadására vonatkozóan a marosvásárhelyi Aquaserv Rt. számára, a 2010. március 5-i 22/202662. számú szerződés értelmében.

33. Határozattervezet didaktikai eszközök vásárlásáról a marosvásárhelyi bölcsődék számára.

34. Határozattervezet didaktikai eszközök vásárlásáról a marosvásárhelyi óvodák számára.

35. Határozattervezet a marosvásárhelyi időotthonban alkalmazott havi átlagköltségek valamint az itt ápolott személyek hozzájárulásának 2018. évi megállapításáról, kódszám: 8730CR-V-I.

36. Határozattervezet a marosvásárhelyi állami iskolák kezelésében levő sporttermek bérleti díjaira vonatkozó 2017. július 27-i 238-as számú helyi tanácsi határozat módosításáról.

37. Határozattervezet a marosvásárhelyi állami iskolák kezelésében levő sporttermek óránkénti bérleti díjának megállapításáról.

38. Határozattervezet egy városrendezési dokumentáció – „Övezeti városrendezési terv egy közterület rendezését célzó épület működéséhez szükséges szabályozás és az épület megfelelőségének megállapítása, valamint melléképületek építése”, Nyár utca 55. szám – módosításáról és kiegészítéséről a megfelelő helyi városrendezési szabályzattal, melyet a 2016. szeptember 29-i 44-es számú helyi tanácsi határozattal fogadtak el. Használó: a Meeru Investment Kft.

39. Határozattervezet egy városrendezési dokumentáció – Részletes városrendezési terv egy családi ház építési tanulmánya – elfogadásáról az 1989. December 22. utca 126. szám alatt, kérelmező Sepsy Béla.

40. Határozattervezet Szőcs Bernadette sportoló díjazásáról, aki az idei luxemburgi asztalitenisz-Európa-bajnokságon aranyérmet nyert.

41. Határozattervezet a Forradalom utca 9. szám alatti ingatlan bérbeadására vonatkozó, Marosvásárhelyi municípium és az 1-es Számú Római Katolikus Plébánia között megkötendő szerződés jóváhagyásáról.

Dr. Dorin Florea polgármester